

5 Kohdetiedot

Äbbskäret 1 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 134890
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:			

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050380, Y 3204763, Z 5	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle 2011. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee tasaisessa, varpuja ja lehtipuita kasvavassa, melko tasaisessa maastossa. Kohteen eteläpuolella maasto laskee kohti entistä merenlahtea. - Inventointi 2012. Louhikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Noin 3 metrin korkuisen maakiven eteläpuolelle on kasattu pienemmistä kivistä halkaisijaltaan 3,2 metrin kokoinen kehä, josta pohjoisempi puolikas jää maakiven muodostaman, korkeimmasta kohdasta noin 1,7 metri korkuisen lipan alle. Kivien muodostaman kehän korkein kohta on noin metrin korkuinen. Kehässä on noin 0,3 metriä leveä oviaukko etelään. - Inventointi 2012. Siirtolohkareen SW-kylkeen rakennettu puolikaaren muotoinen *tomtning*-jäännös. Kylmämuuratussa seinämässä on kulkuaukko lounaaseen. Enimmäkseen pyöristyneitä kiviä ja lohkareita 1-200 kg. SE-reunassa kaksi kiveä, jotka on hiljattain pudotettu kylmämuurauksesta, koska niiden alla tuoreita mustikkavarpuja. Siirtolohkare muodostaa lippamaisen katoksen, joka kattaa osittain pohja-alan. Lipan reuna on 1.7 m:n korkeudessa. Siirtolohkareen seinämässä voimakkaita lämpölaajenemisvaurioita. Ulkomitta SE-NW 4.4 m. Sisämitat SE-NW 2.7 m ja SW-NE 2.4 m. Kulkuaukon leveys 0.3 m. Muurin paksuus 0.5-1.1 m. Vaaittu korkeus 5.75 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta*Tomtning-jäännös.****Lisätietoja******Toimenpiteet******Tarkastukset*****Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 1 Hyvä**Arvotus:**

3 Esitys mj-luokka II

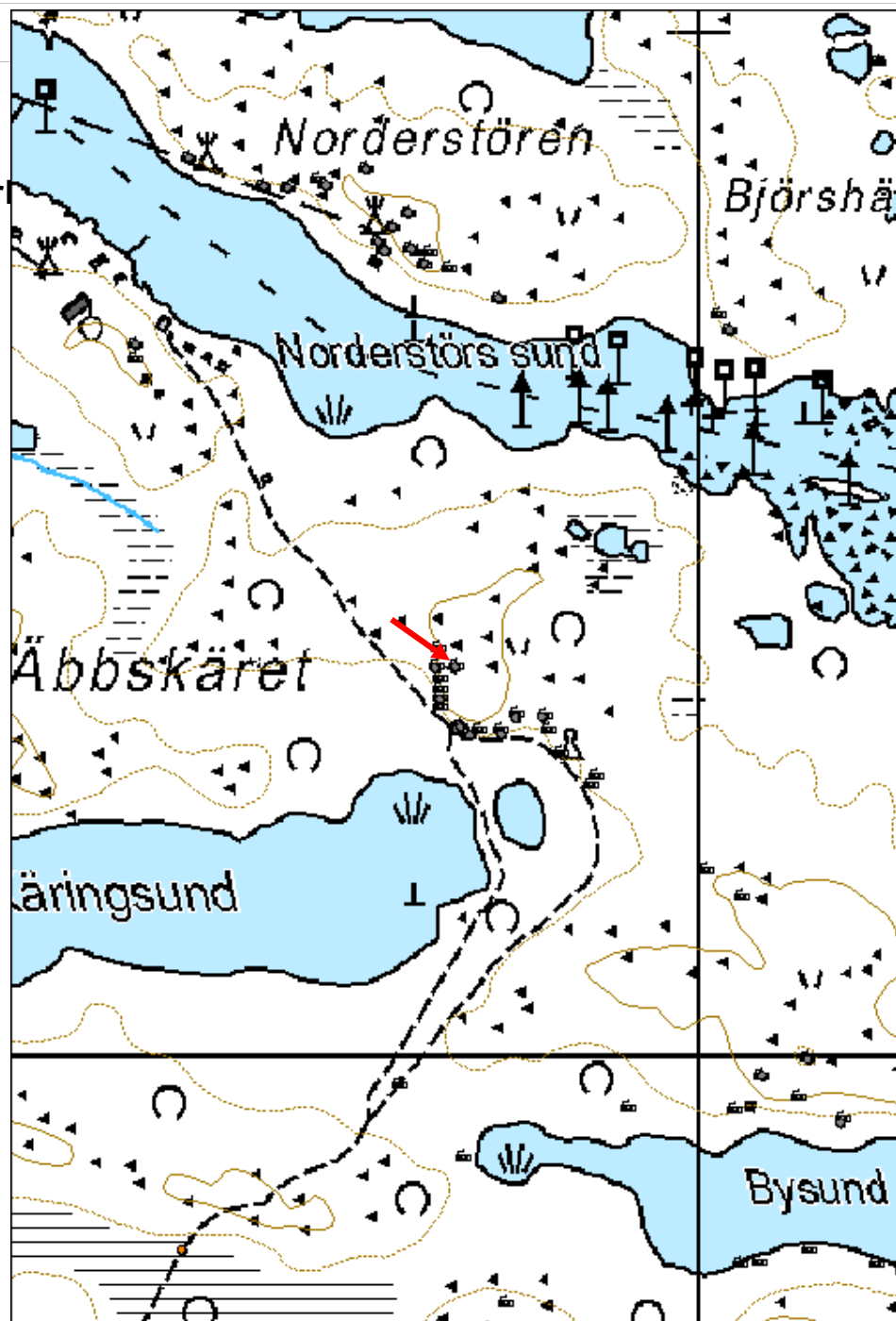
Olotila: 2 Ei käytössä**Kohteen
suojelu:** 0 Ei määritelty**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojelu:**

99 Muu suojeluarvoa sisältävä alue

Selitys:*Tomtning-jäännös W.*

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050380, Y 3204763, Z 5	Mittakaava:	1:5000

5.1 Ar

Äbbskäret 2 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 134892
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050379, Y 3204743, Z 5	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle 2011. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhan rantakivikon pohjoisreunassa. Kohteessa kasvaa mustikkaa ja katajaa ja sen ympärillä kanervaa, variksenmarjaa ja pihlajia. 2012. Kivikkoista varpunummea.

Kohteen kuvaus

Kohteessa sijaitsee maakiven eteläpuolelle irtokivistä kasattu, noin 2,7 x 3 metriä kokoinen, 0,7 metrin korkuinen, muodoltaan soikea kivikehä. Kuvaus 2012. 2.5 m korkean siirtolohkareen W-kylkeen rakennettu puolikaaren muotoinen *tomtning-jäännös*. Kylmämuuratut seinämät pyörityneistä 1-100 kg:n kivistä. Ei selvää kulkuaukkoa. Siirtolohkareen seinämän alaosassa lämpölaajenemisvaurioita. Ulkomitta S-N 4.3 m. Sisämitat E-W 2.6 m ja S-N 2.1 m. Muurin korkeus 0.4-0.8 m ja paksuus 0.8-0.9 m. *Tomtning-jäännöksen* S-puolella on heti seinän takana pieni kivimuri, joka yhdessä siirtolohkareen kanssa rajaa pienen alueen. Tästä muutama metri etelään on louhikkoisessa jyrkänteessä ura, joka muistuttaa hieman veneenvetopaikkaa. Vaaittu korkeus 4.55 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

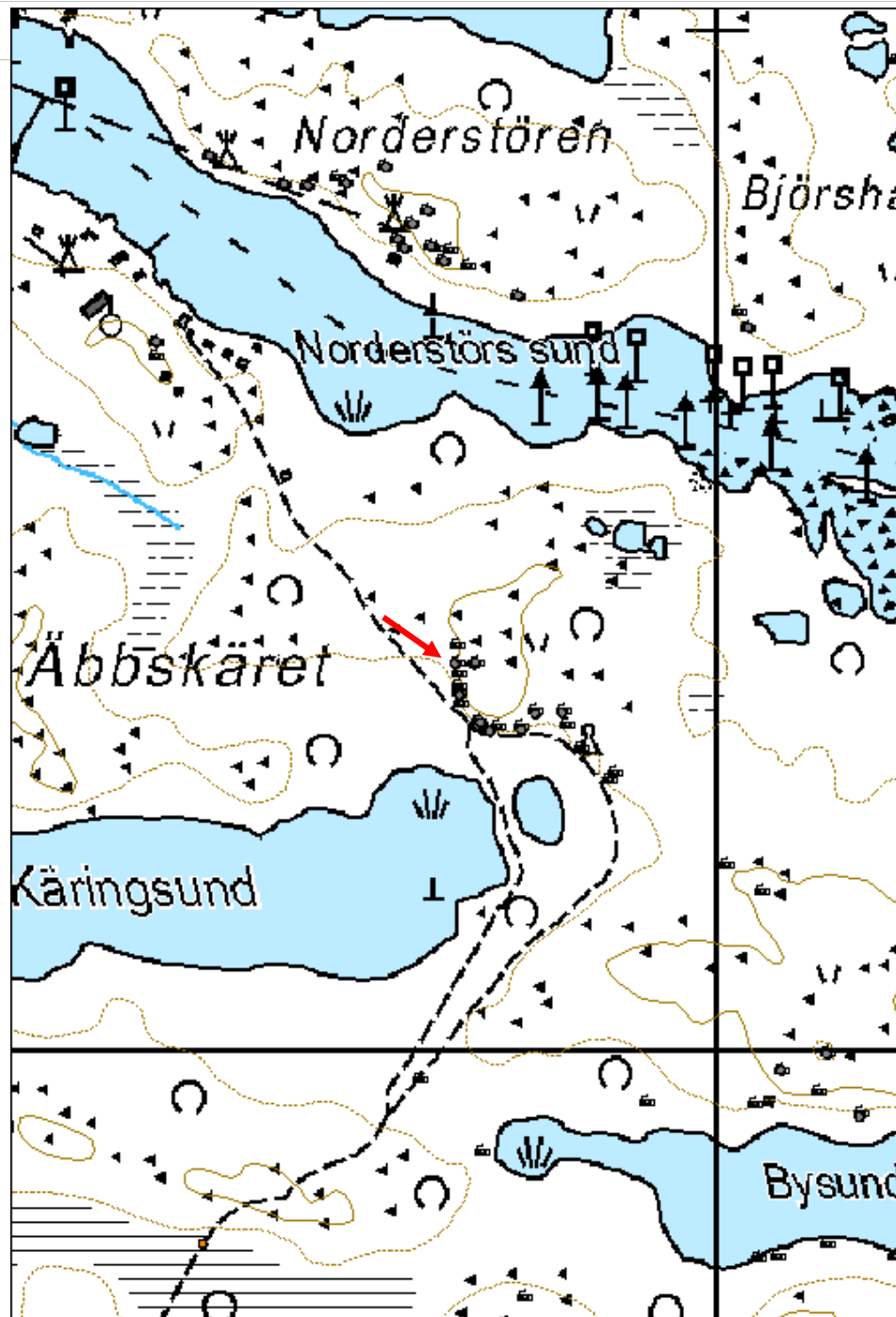
Lisätietoja

*Toimenpiteet**Tarkastukset***Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 1 Hyvä**Arvotus:** 8 Muu suojeluarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:*Tomtning-jäännös.*

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050379, Y 3204743, Z 5	Mittakaava:	1:5000

Äbskäret 11 muistomerkki	MH-tunnus: 134895
---------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050331, Y 3204848, Z 3	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty Metsähallituksen tuottamaan Valassaarten karttaan.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee varpukasveja ja sammalia kasvavalla kuivalla tasaisella alueella.

Kohteen kuvaus

Seppo Laurellin teoksessa "Suomen majakat" (Merenkululaitos, 1999) muistomerkistä kerrotaan seuraavaa: "Sodan lopulla maaliskuussa 1809 venäläinen kenraali Barclay de Tolly marssitti 3700-päisen sotajoukon yli jäätyneen Merenkurkun valtaamaan uumajaa. Jääkenttien ylitystä vaikeuttivat railot ja ahtojää-röykkiöt. Lumipyry oli hävittänyt jälle ennalta merkityn viittatien, ja vaelellusta oli jatkettava kompassin turvin. Hevosten kaviot lipesivät, ja monta eläintä jouduttiin lopettamaan raajojen katkeamisen vuoksi. Satoja sotilaita sortui hyisen matkan rasituksiin. "Olen merkinnyt matkareittini Uumajaan sotamiesteni luilla", kirjoitti kenraali murheellisena keisari Alenksanteri I:lle. Joukot pääsivät vastoinkäymisistä huolimatta perille ja pitivät Uumajaa hallussaan viikon päivät. Sekä meno- että paluumatkalla ne viettivät yön Valassaarilla paljon taivaan alla. Saarille jäi nelisensataa vainajaa. Vielä toistasataa vuotta myöhemmin saaren risukoista ja pensaista löytyi de Tollyn hautaamattomien sotilaiden luita. Vihdoin 1930-luvun puolivälissä luut kerättiin joukkohautaan ja sen merkiksi koottiin talkoilla nykyinen kivikummeli. Kerrotaan, että luiden keräyksen käynnisti Ellen Gustafsson -niminen valistunut rouvashenkilö. Hänen mittansa tuli täyteen, kun hän näki erään mökineukon värkkäilevän tuhkakuppia saaren mättästä löytämästään ihmiskallosta. Myöhemmin 1980-luvulla piispa Leo siunasi vainajat ja Björkö Fornminnesförening kiinnitti kummeliin pronssisen muistokilven." Kuvaus 2012. Puolipallon muotoinen kivikummeli, jonka huipulla pystypaasi. Halkaisija 2.3 m, korkeus 2.0 m. Kummelin rakensi hengenpelastaja Emil Nabb vuonna 1936 (erään tiedon mukaan 1931). Toimeksiantajana oli erään tiedon mukaan kesävieras, rouva Mary Hahl, toisen tiedon mukaan rouva Ellen Gustafsson. Tuolloin jäljellä olleet ihmislut on haudattu kummelin alle. Vuonna 1984 Björkö fornminnesförening asensi sen S-seinään valetun kuparilaatan, jossa teksti "Undet det ryska fälttåget över Kvarken i mars år

1809 omkom många soldater på grund av köld och umbäranden. Deras kvarlevor har under årens lopp jordats på Valsörarna och i mitten på 1930 talet begrovs de sista lämningarna under detta kummel. Björkö fornminnesförening 1984."

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti.

Tulkinta

Valassaarilla maaliskuussa 1809 kaatuneiden venäläisten sotilaiden hautamuistomerkki.

Lisätietoja

Seppo Laurell: Majakat.

Karlsson, Svenolof (1996). Tåget över Kvarken. Karlsson, Svenolof (red.) (1996). I förbund med havet. Björkö - en värld i Kvarken: 50-59. Vasa: Björkö hembygdsforskare.

Rajander, Johan (2007). Valsörarna - ett stenigt fågelparadis i Kvarken. Skärgård 30(2): 35-46.

Toimenpiteet

Tarkastukset

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 8 Muu suojeuarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaelu:** 9 Muu suojeuarvo

Selitys:

Selitys:

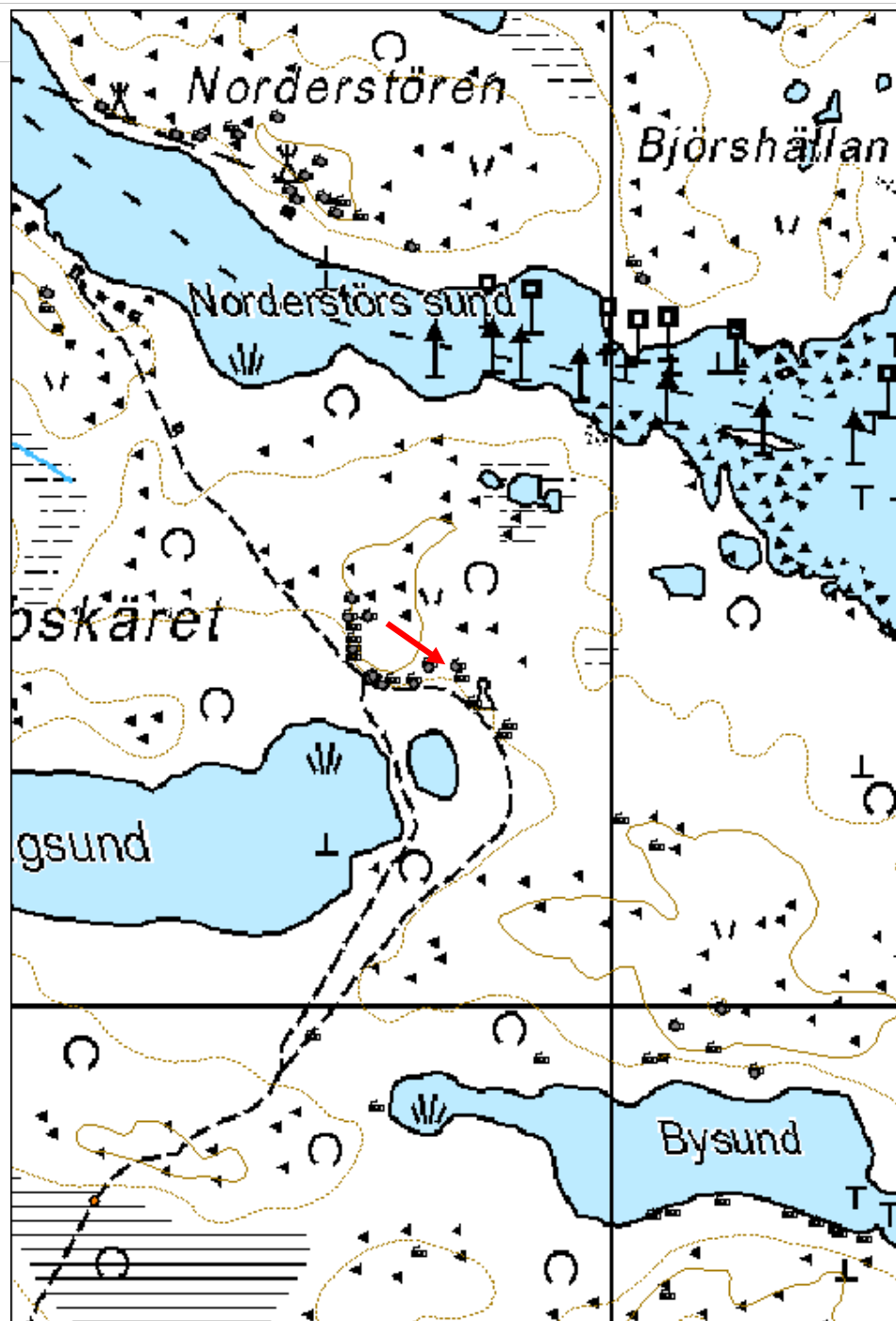
**Ympäris-
tön
suojaelu:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Muistomerkki W.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050331, Y 3204848, Z 3	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 17 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 134898
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7049980, Y 3205063, Z 5	Löydöt:	

Taustatiedot

Dokumentoinut ensimmäisenä Inga Nieminen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Siirtolohkareen kupeeseen rakennettu pienikokoinen suojarakenne, joka aukeaa etelään. Siirtolohkare muodostaa rakenteen N-seinän ja siihen liittyy kaksi erillistä kylmämuuria. Kylmämuurit koostuvat kivistä ja lohkareista 1-150 kg. Ulkomitta E-W 3.4 m. Seinien paksuus 0.9-1.2 m ja korkeus 0.9 m. Suuaukon leveys 0.5 m. Pohjalla irtolohkareita, muutoin tasainen. Siirtolohkareen sisäpinnalla vähäisiä lämpölaajenemisvaurioita.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

20m etelään on siirtolohkareen vieressä hieman tomtning-jäännösten tapainen rakenne.

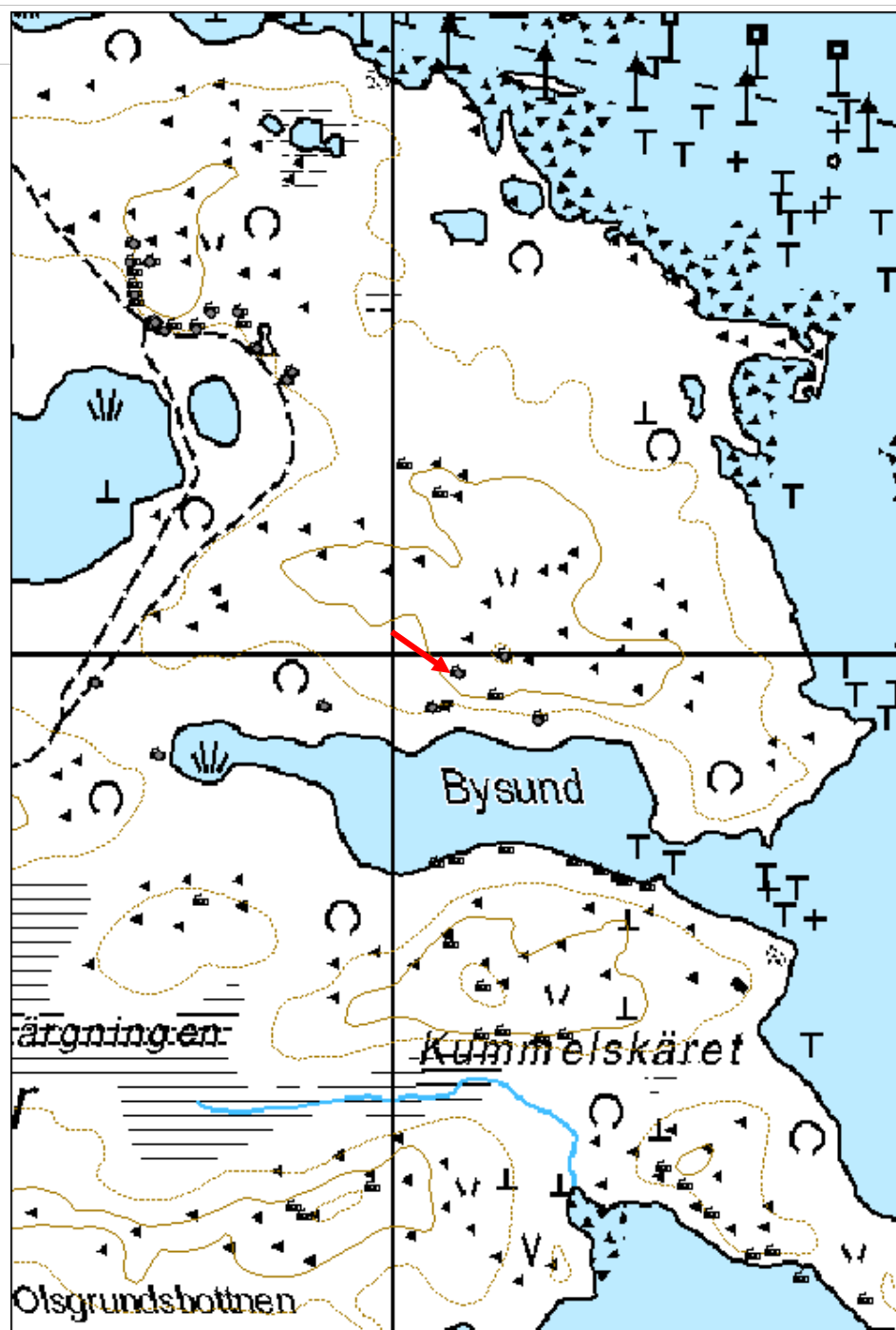
Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p><i>Tomtning-jäännös. SW.</i></p>

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos I/MML/08
Koordinaatit:	X 7049980, Y 3205063, Z 5	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 19 kalasauna Lake bast	MH-tunnus: 134905
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7049934, Y 3205140, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Westergårdin ja Britwinin (2009, kohde 85) keräämään aineistoon. Kohde on merkitty Metsähallituksen tuottamaan Valassaarten karttaan.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Bysundin pohjoisrannalla, kivikkoisessa varpuja ja lehtipuita kasvavassa maastossa. 2012. Katajikkoo ja metsikköä lähellä lahdenpoukamaa.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on 3,5 x 3,5 m kokoinen, 0,3 m korkea maavalli, jonka päällä, sisällä ja ympärillä on sahalautoja joissa tehdasnauloja ja luoteiskulmassa käsintehdyistä tiilistä kasattu tulisija, jossa on hellakoukku. Rakennuksen itäpääty on kumollaan maassa. päädyn perusteella rakennuksessa on ollut 2,8 m korkea katonharja. Kuvaus 2012. Suorakulmaisen rakennuksen jäännös rantaniityllä. Perustus erottuu suorakulmaisena maavallina, joka on pääilmansuuntien mukainen. Maavallin sisällä näkyy tiiliä. Likimääräiset mitat: E-seinä 3.6 m, N-seinä 3.5 m, W-seinä 3.6 m ja S-seinä 3.6 m. Rakennus vaikuttaisi olleen lautarakenteinen. NW-kulmassa on tulisijasta jäljellä tiiliröykkiö, jossa erottuu punatiiliä sekä Höganäsin valmistamia keltaisia tulenkestäviä tiiliä. Käsinyötyjä punatiiliä, joiden mitat vaihtelevat. Yhdessä punatiilistä leima AL. Tulisijan perusta on luonnonkiveä. Perustaan on kiinnitetty sepän takoma tukirauta, joka on kannatellut pyöreäkupuista otsaa. Patakoukun kannatussarana näkyy vasemmalla puolella. Rakennuksen sisäpuolella on oikealle kädelle saranoidun oven jäännös. Ovessa on ollut ainakin 24 ja 26 cm leveitä lautoja. Jäljellä on myös ikkunan tai oven karmi. Näyttäisi siltä, että sisäpuolella seinissä on käytetty vihreää paperitappia. E-seinä on kaatunut maahan suurinpiirtein ehjänä. Sen perusteella rakennuksen korkeus on ollut 2.7 m. Päädyssä on ollut kaksi pystysoiroa, joiden molemmin puolin on naulattu laudoitus. Lautojen leveys rakennuksen päädyssä vaihtelee välillä 16-25 cm. Westergårdin ja Britwinin (2009: 51) mainitsemasta porstuasta ei ole enää merkkejä näkyvissä.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Kalasaunan jäännös. Rakennuksen nimi oli *Lake bast* (tai *Löfdahls bast*), ja sitä käytettiin 1900-luvun alussa lähinnä talvisin mäteepyynnissä. 1930- ja 1940-luvuilla omistajat käyttivät kalasaunaa hyvin vähän ja 1950-luvulta alkaen *Lake bast* ei ollut käytössä. Tapani Tuovisen helmikuussa 1980 ottamassa valokuvassa kalasaunan seinät ovat vielä pystyssä, mutta vesikatosta puuttuu lautoja.

Lisätietoja

Valokuva kalasaunasta: Westergård & Britwin 2009: 68-69.

Toimenpiteet***Tarkastukset***

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

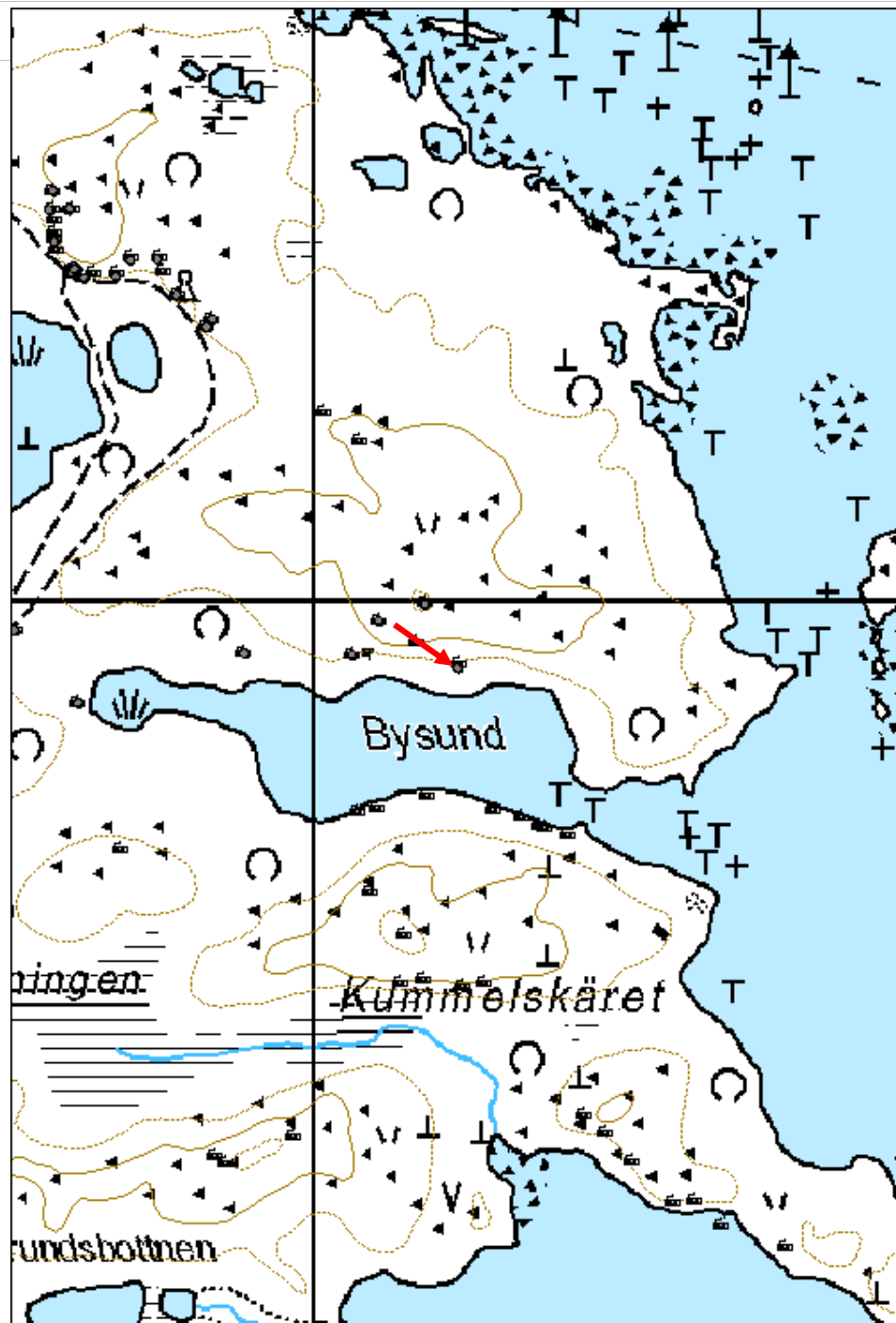
**Ympäris-
tön
suojaus:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Kalasaunan *Lake bast* jäännökset E.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7049934, Y 3205140, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 18 kiviroykkiö	MH-tunnus: 138064
---------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7049996, Y 3205108, Z 5	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteen dokumentoi ensimmäisenä Inga Nieminen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Bysundin pohjoispuolella, niemekkeen korkeimmalla kohdalla. Kohteen ympäristössä kasvaa matalaa katajia, sekä sammalia ja heinää. 2012. Louhikkoista varpunummea, jossa kasvaa matalaa katajaa ja hieman lehtipuita.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on halkaisijaltaan 6,5 x 6,4 m kokoinen noin ihmisen pään kokoisista kivistä kasattu kiviroykkiö, jonka korkeus on noin 1,3 metriä. Kuvaus 2012. Moreenikummun päälle on kasattu pyörityneitä 1-40 kg:n lohkareita röykkiöksi. Röykkiölle ei voi antaa tarkkoja mittoja.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Ihmisen rakentama kiviroykkiö.

Lisätietoja

Toimenpiteet

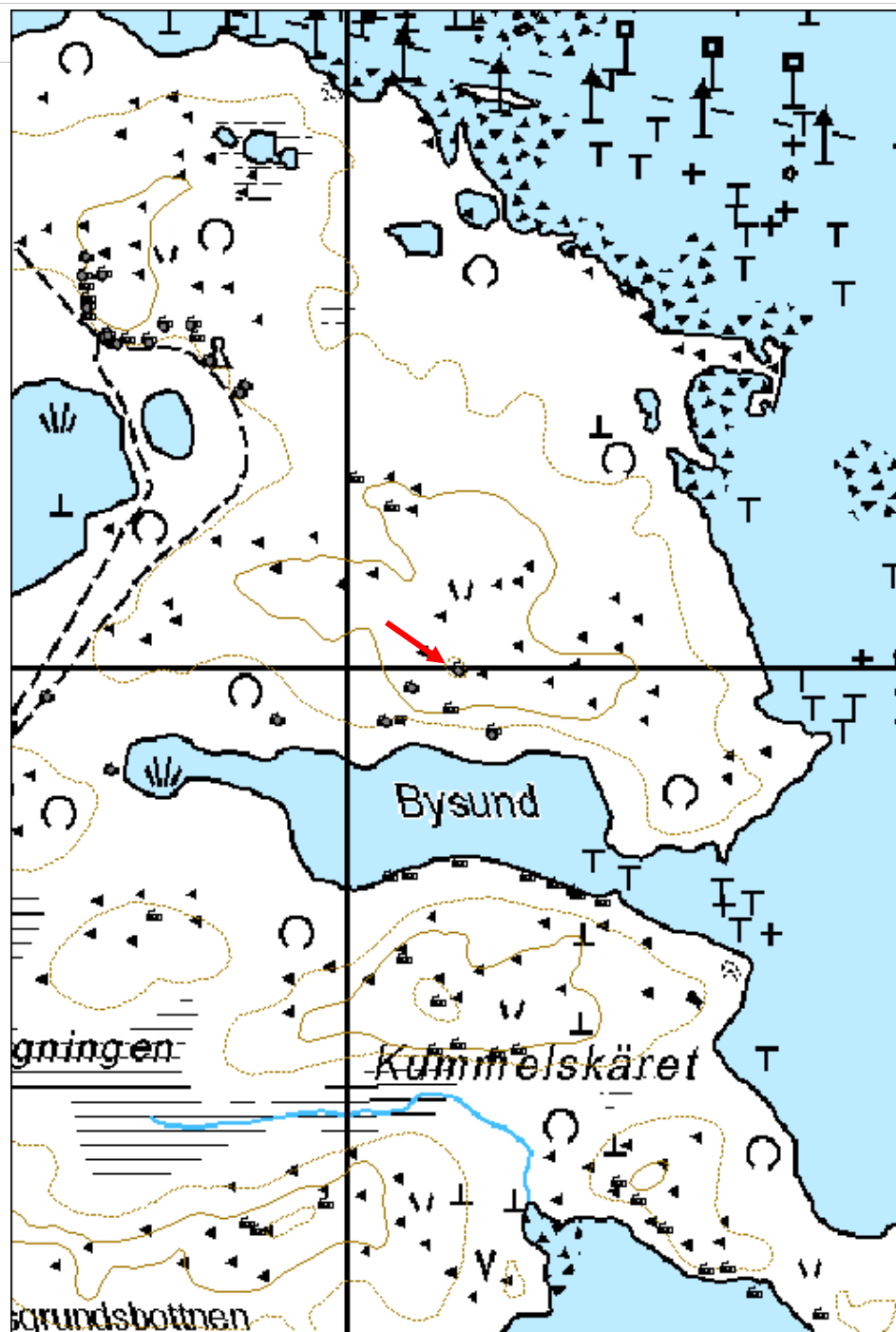
Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue	Selitys:	
			
		Kiviröykkiö W.	

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7049996, Y 3205108, Z 5	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 3 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138370
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050330, Y 3204822, Z 3	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee kivisessä, kanervaa ja variksenmarjaa kasvavassa, melko tasaisessa maastossa. Kohteen lounaispuolella maasto laskee kohti entistä merenlahtea. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa kahden maakiven päälle ja ympärille pienemmistä kivistä kasattu, noin 3,7 x 2,8 metriä kokoinen kehä, jonka pitkä sivu on pohjois-etelä-suuntainen. Kuvaus 2012. *Tomtning*-jäännös, joka on rakennettu täyttämällä neljän siirtolohkareen välit kivillä. Pyöristyneitä ja särmikkäitä kiviä 1-100 kg. Kulkuaukko länteen. Sisämitat E-W noin 2 m ja S-N 2.5 m. Muurin korkeus 0.7 m ja siirtolohkareen suurin korkeus päällä olevine kivineen 1.1 m. Vaaittu korkeus 4.07 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

--

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 3 Huono

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

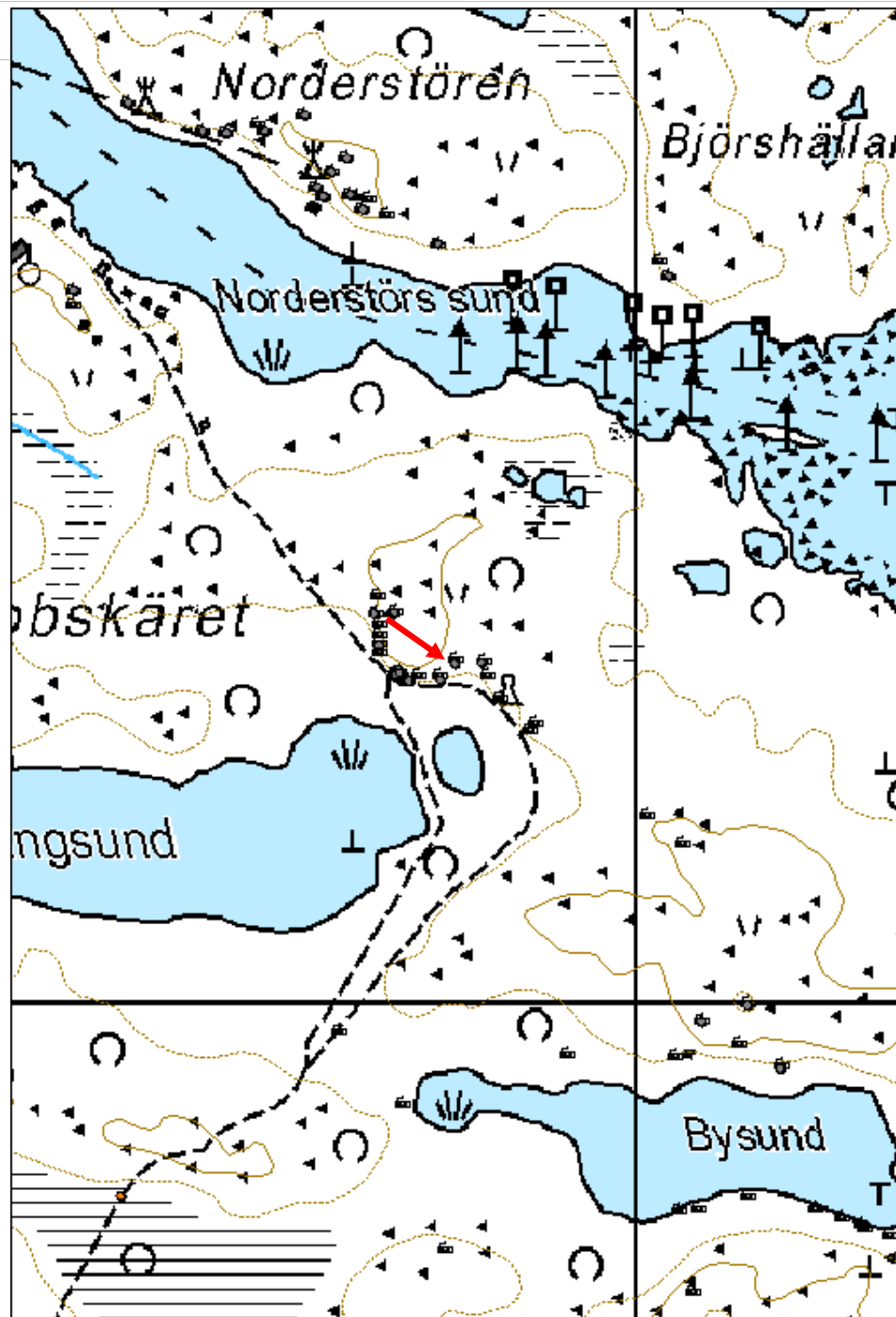
**Ympäris-
tön
suojaus:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050330, Y 3204822, Z 3	Mittakaava:	1:5000

Äbskäret 4 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138371
------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050348, Y 3204748, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

kohde sijaitsee vanhan merenlahden rantakivikossa. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Pitkänomaisen maakiven etelä- ja itäpuolelle kivikkoon raivattu pitkänomainen, noin 1,6 x 0,7 metrin kokoinen, kivipohjainen suoja. Kohde on luonteeltaan muita alueella sijaitsevia tomtninkeja epämääräisempi, mutta kuitenkin selvästi ihmisen tekemä. Kuvaus 2012. Louhikkoisen rantaterassin rinteeseen raivattu kuoppa. Kuopan 1.4 m:n korkuisena NE-seinämänä on siirtolohkare, jonka alareunassa erottuu lämpölaajenemisvaurioita. Sisämitat NE-SW 1.8 m ja NW-SE 1.2 m. Vaaittu korkeus 3.42 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

--

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 3 Huono

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

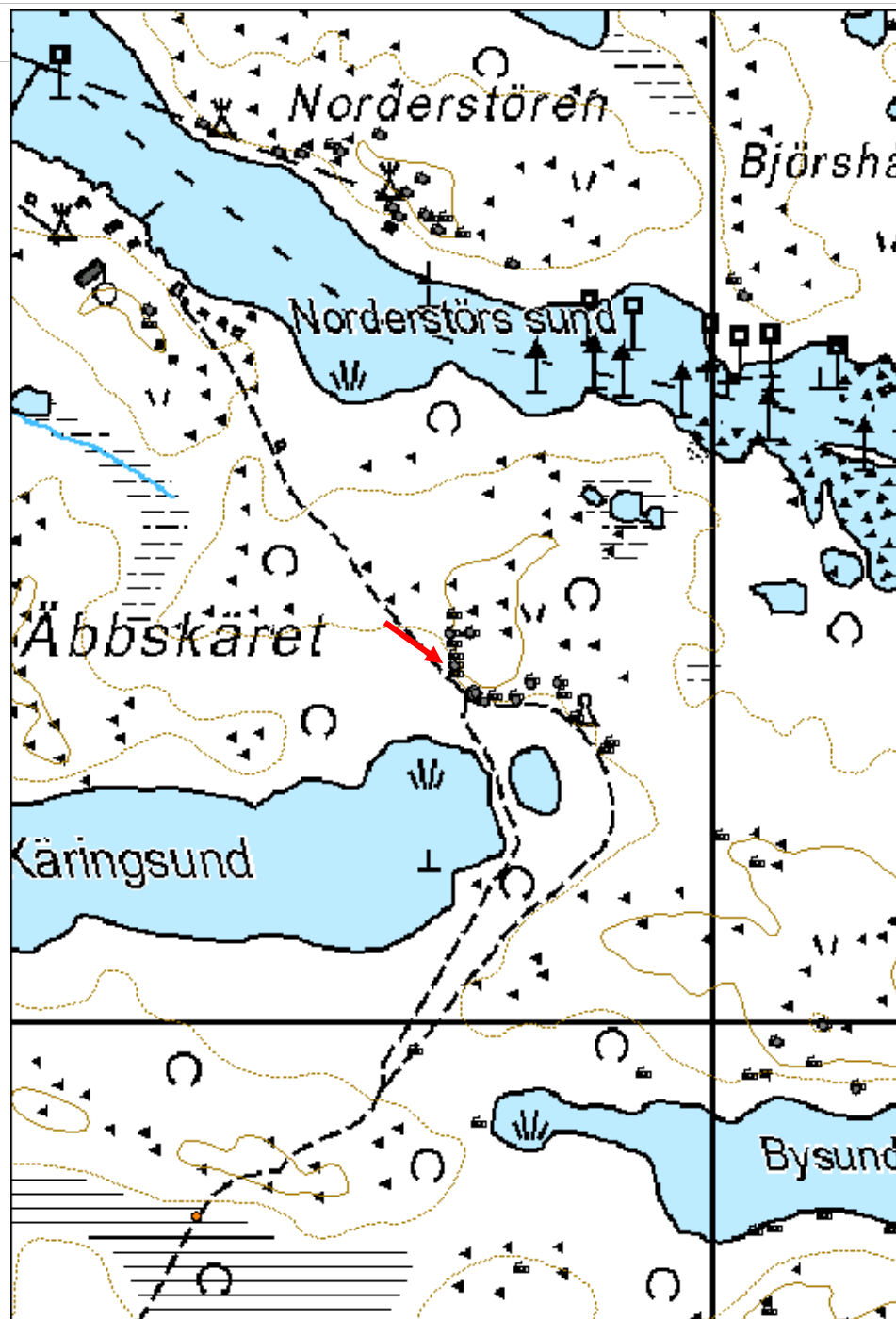
**Ympäris-
tön
suojaus:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös SW.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050348, Y 3204748, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 5 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138373
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050324, Y 3204767, Z 3	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhan merenlahden katajaa, variksenmarjaa ja sammalta kasvavassa rantakivikossa. Kohteen ympäristössä kasvaa myös pihlajia. 2012. Kivikkoista varpnummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on pyöreäksi hioutuneista kivista kasattu, noin 2,3 x 2,5 kokoinen, metrin korkuinen kivikehä. Kohteen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kaksi vastaavanlaista kohdetta. Kuvaus 2012. Louhikkoisen rantaterassin rinteeseen kaivettu kuoppa, jota ympäröi puolikaaren muotoinen kylmämuurattu seinämä. Pyöristyneitä tasakokoisia kiviä 5-200 kg. Pohja on louhikkoinen, katajan peittämä ja rantaan päin kalteva. Kulkuaukko etelään. SW-reunassa siirtolohkare, johon rajautuu tomtning nro 6 (138375). Sisämitat NE-SW 2.2 m ja NW-SE 1.9 m. Muurin korkeus 0.7-1.0 m. Vaaittu korkeus 4.29 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

--

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Kesinkertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suoja:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäris-
tön
suoja:**

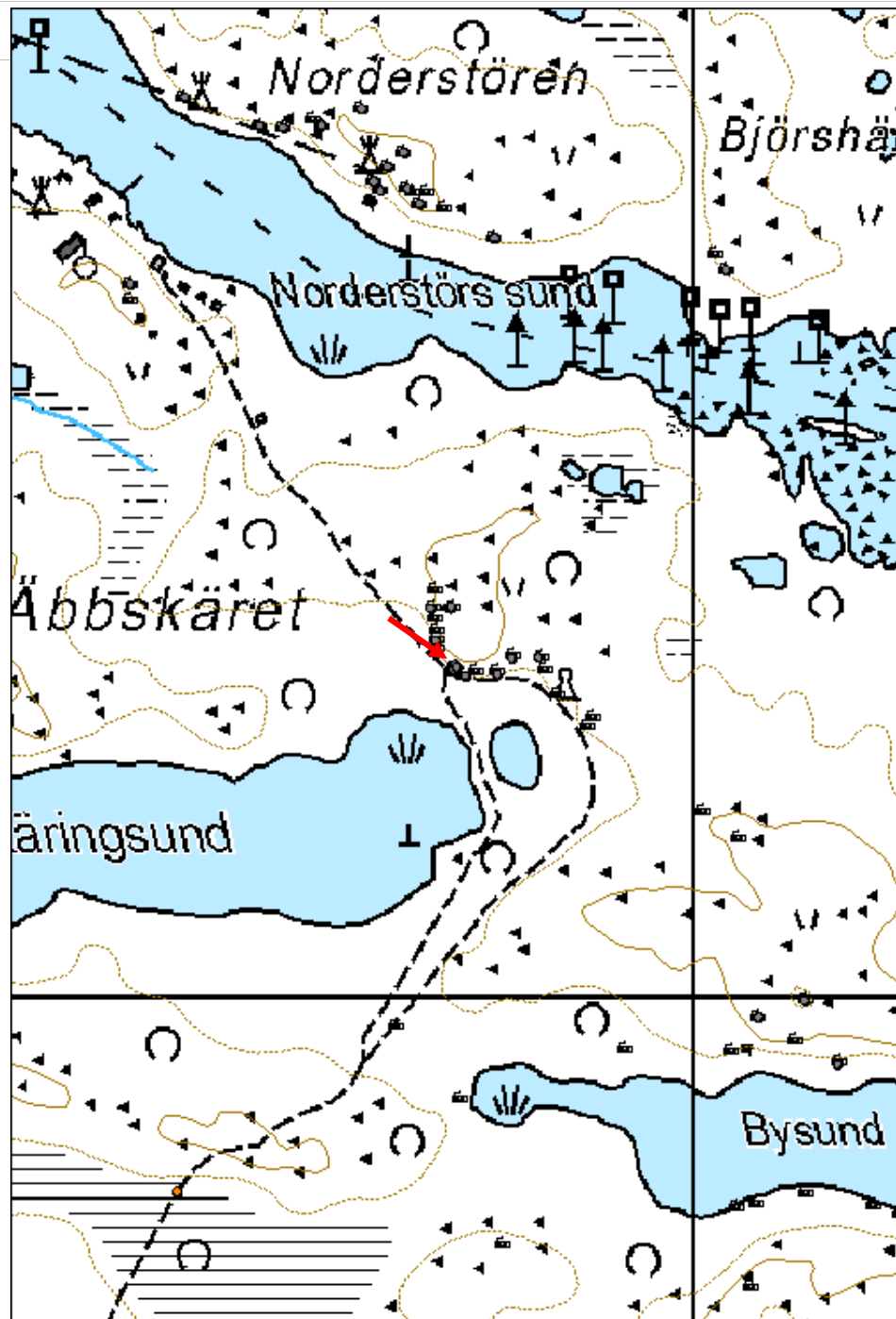
1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050324, Y 3204767, Z 3	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 6 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138375
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050319, Y 3204765, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhan merenlahden rantakivikossa. Kohteessa kasvaa katajia, mustikkaa ja puolukkaa. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa sijaitsee 1,7 x 2,0 kokoinen, 1,1 metrin korkuinen soikea kivikehä. Kohteen välittömässä läheisyydessä on kaksi vastaavanlaista kohdetta. Kuvaus 2012. Louhikkoisen rantaterassin rinteeseen kaivettu puolikaaren muotoinen *tomtning-jäännös*, jonka kulkuaukko avautuu etelään. Pyöristyneitä lohkarkeitä 0-150 kg. N-reunassa siirtolohkare, johon rajautuu *tomtning-jäännös* Äbbskäret 5 (138373). W-seinässä on lieden tapainen rakenne, jossa lämpölaajenemisvaurioita. Sisämitat S-N 1.6 m ja W-E 1.5 m. Muurin korkeus 1.1 m. Pohja louhikkoinen ja rannan suuntaan kalteva. Vaaittu korkeus 3.06 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

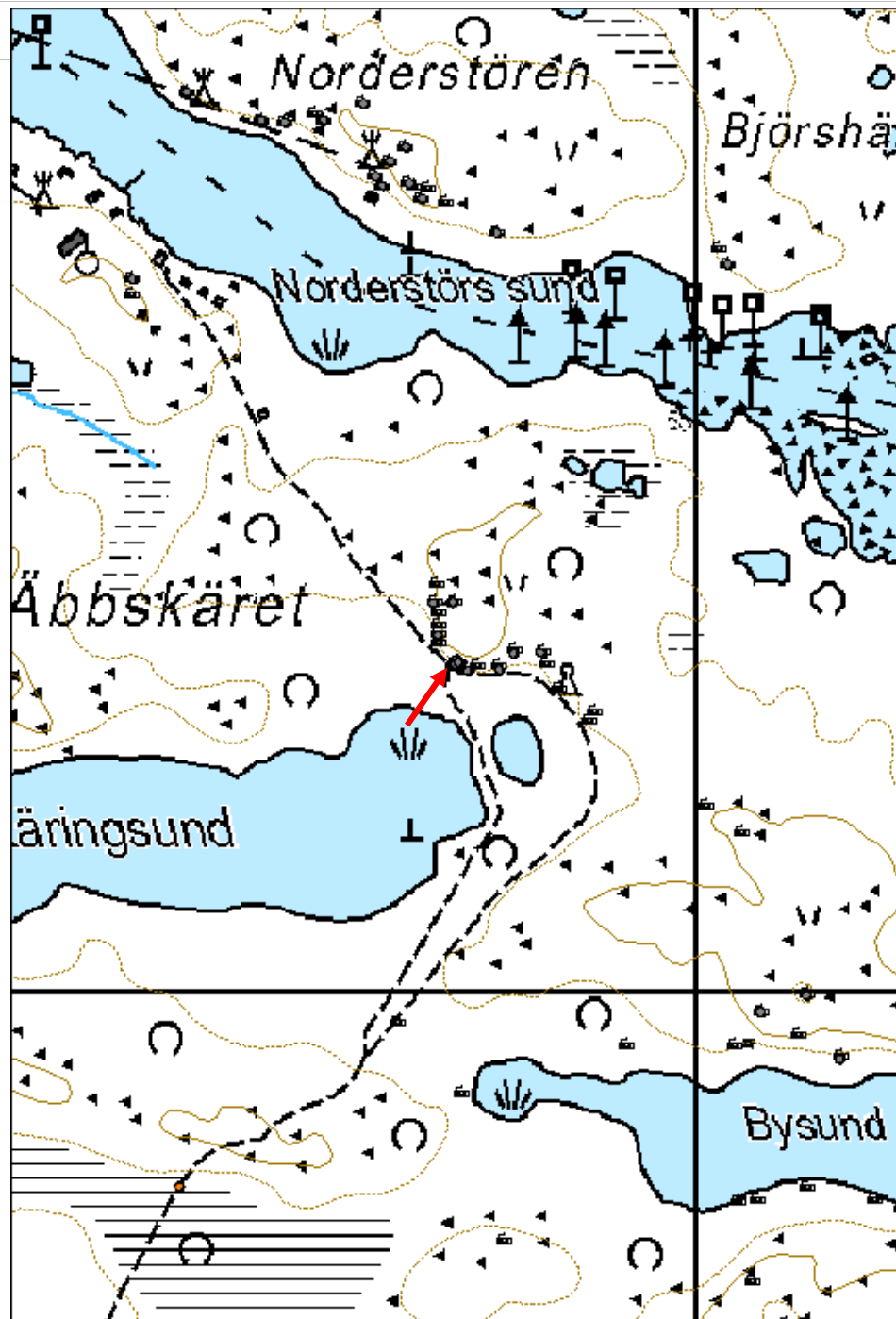
Tarkastukset**Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 2 Kesinkertainen**Arvotus:** 8 Muu suojeluarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050319, Y 3204765, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 7 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138376
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050321, Y 3204768, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhan merenlahden rantakivikossa. Kohteen sisäpuolella kasvaa puolukkaa. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kivikehä, jonka pohjois-, itä-, ja eteläreunat koostuvat suurista maa-kivistä ja jonka itäreuna on kasattu pienemmistä kivistä latomalla. Kehä on noin 1,7 x 1,4 metriä kokoinen, korkeimman maakiven korkeuden ollessa noin 1,3 metriä. Kohteen välittömässä läheisyydessä on kaksi muutakin *tomtning*-kohdetta. Kuvaus 2012. Louhikkoisen rantaterassin rinteeseen raivattu kuoppa, jonka S-, E- ja N-seinämät muodostuvat siirtolohkareista ja W-seinäma toistensa päälle nostetuista kivistä. Pohja louhikkoinen ja etelään kalteva. Ei varsinaista kulkuaukkoa. Sisämitat S-N 1.5 m ja W-E 1.1 m. Vaaittu korkeus 3.69 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

--

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suoja:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

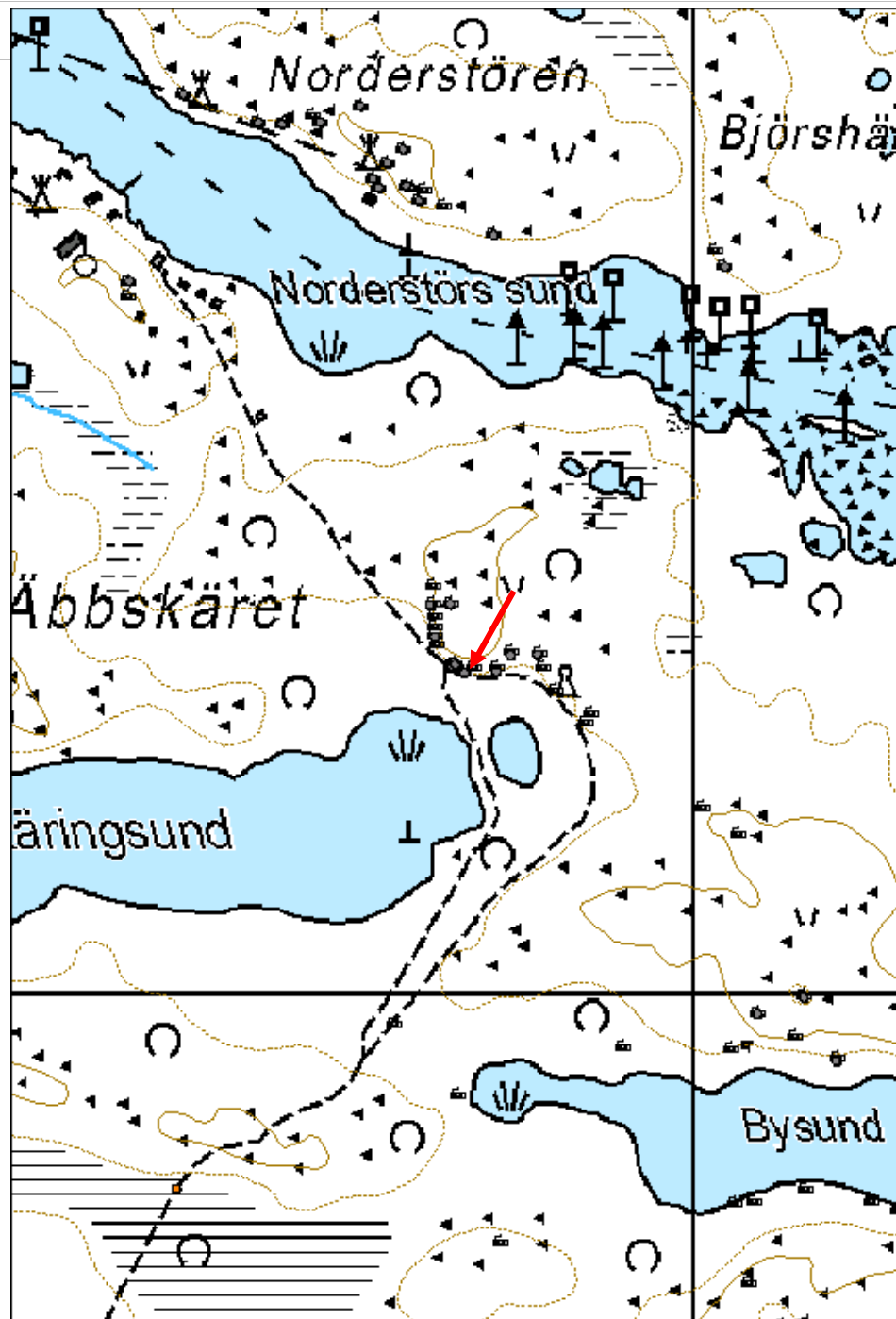
**Ympäris-
tön
suoja:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös luontopolulta katsottuna.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050321, Y 3204768, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Äbbskäret 8 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 138378
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050313, Y 3204777, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Tuija Warénin ilmoitus Inga Niemiselle. Inga Nieminen dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhanmerenlahden pohjoispuolisessa rantakivikossa. Ympäristössä kasvaa katajaa, pihlajia, saniaisia, heinää ja sammalta. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kolmen suuren maakiven ympärille pienemmistä kivistä latomalla rakennettu, noin 3,2 x 3,7 metriä kokoinen, korkeimmillaan 1,1 metrin korkuinen kivi-kehä. Kuvaus 2012. Kolmen siirtolohkareen viereen rantaterassiin raivattu kuoppa, joka muodostaa puolikaaren muotoisen suojan. Siirtolohkareet sijaitsevat N-, NE- ja E-seinillä. W-seinä muodostuu kivivallista, S-seinä epämääräinen. N- ja E-puoleissa siirtolohkareissa lämpölaajenemisvaurioita. Sisämitat S-N 3.2 m ja W-E 2.8 m. Pohja melko tasainen ja hieman rantaan kalteva. Rakenteen sisällä kasvaa pihlaja. Vaaittu korkeus 3.40 m (N2000).

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu pistemäisesti koordinaattien osoittamaan kohtaan. Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

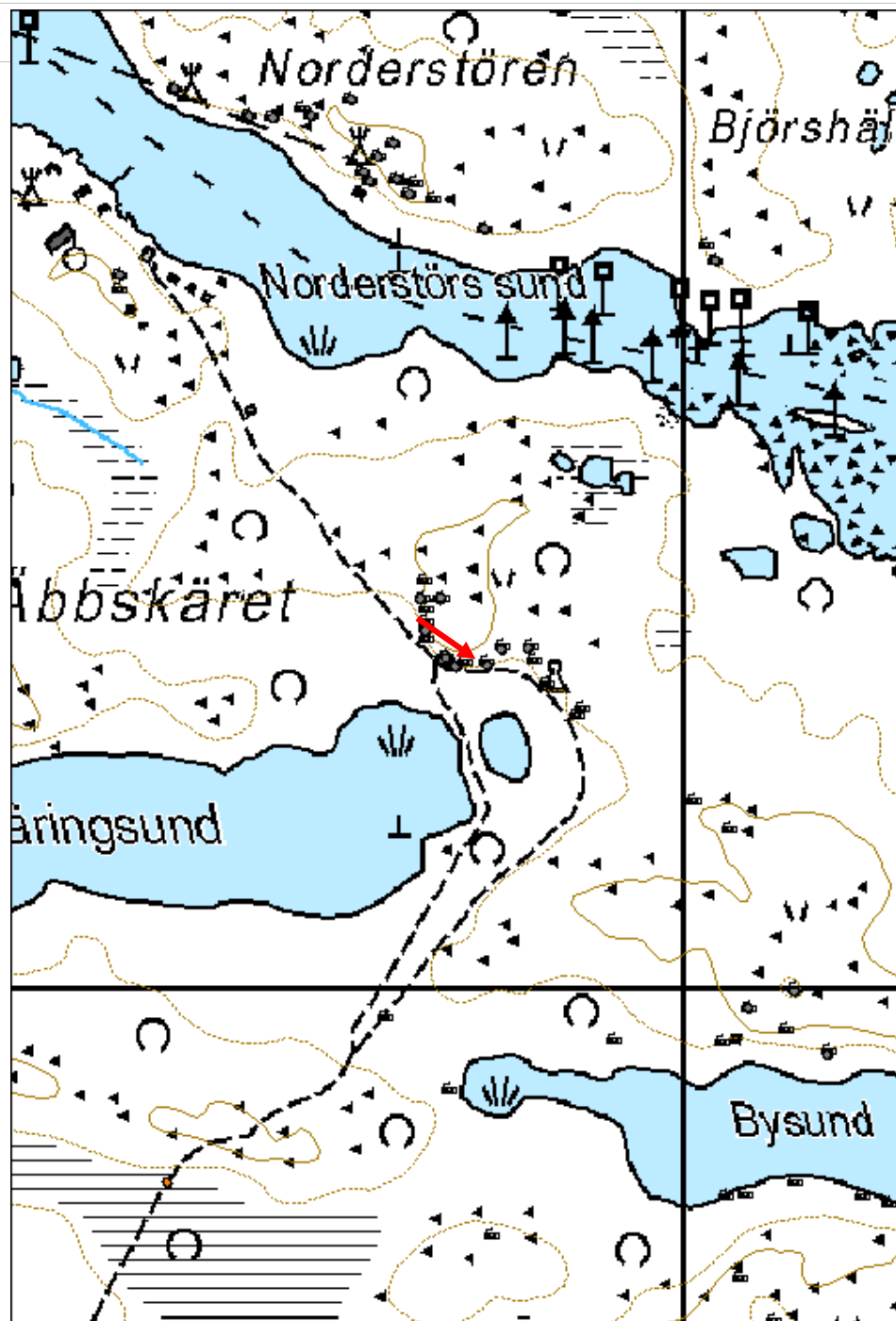
Tarkastukset**Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 1 Hyvä**Arvotus:** 8 Muu suojeluarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Tomtning-jäännös N.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050313, Y 3204777, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Äbskäret 10 kivimuuri	MH-tunnus: 138379
------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050314, Y 3204808, Z 2	Löydöt:	

Taustatiedot

Inga Nieminen löytänyt ja dokumentoinut kohteen 2011.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee vanhanmerenlahden. 2012. Kivikkoista varpunummea lahdenpoukamaan viettävällä rinteellä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on noin 8 metrin matkalla havaittavissa noin 0,8 metrin korkuinen, aitaomainen kivirivi, joka seuraa hieman mutkitellen Valassaarten luontopolun pohjoispuolella kulkevaa vanhan merenlahden rantakivikkoa. Kuvaus 2012. Rantaterassin reunan suuntainen kylmämuuraus, jossa pyörityneitä kiviä ja lohkareita. Muurin suunta SW-NE, pituus noin 8.5 m ja korkeus 0.4-0.8 m.

Kohteen rajaus

Kohde rajautuu nauhamaisesti itä-lansisuunnassa noin 8 metrin matkalle. Koordinaattipiste on mitattu aidan keskivaiheilta.

Tulkinta

Kivimuuri. Rakennettu mahdollisesti tuulensuojaksi.

Lisätietoja

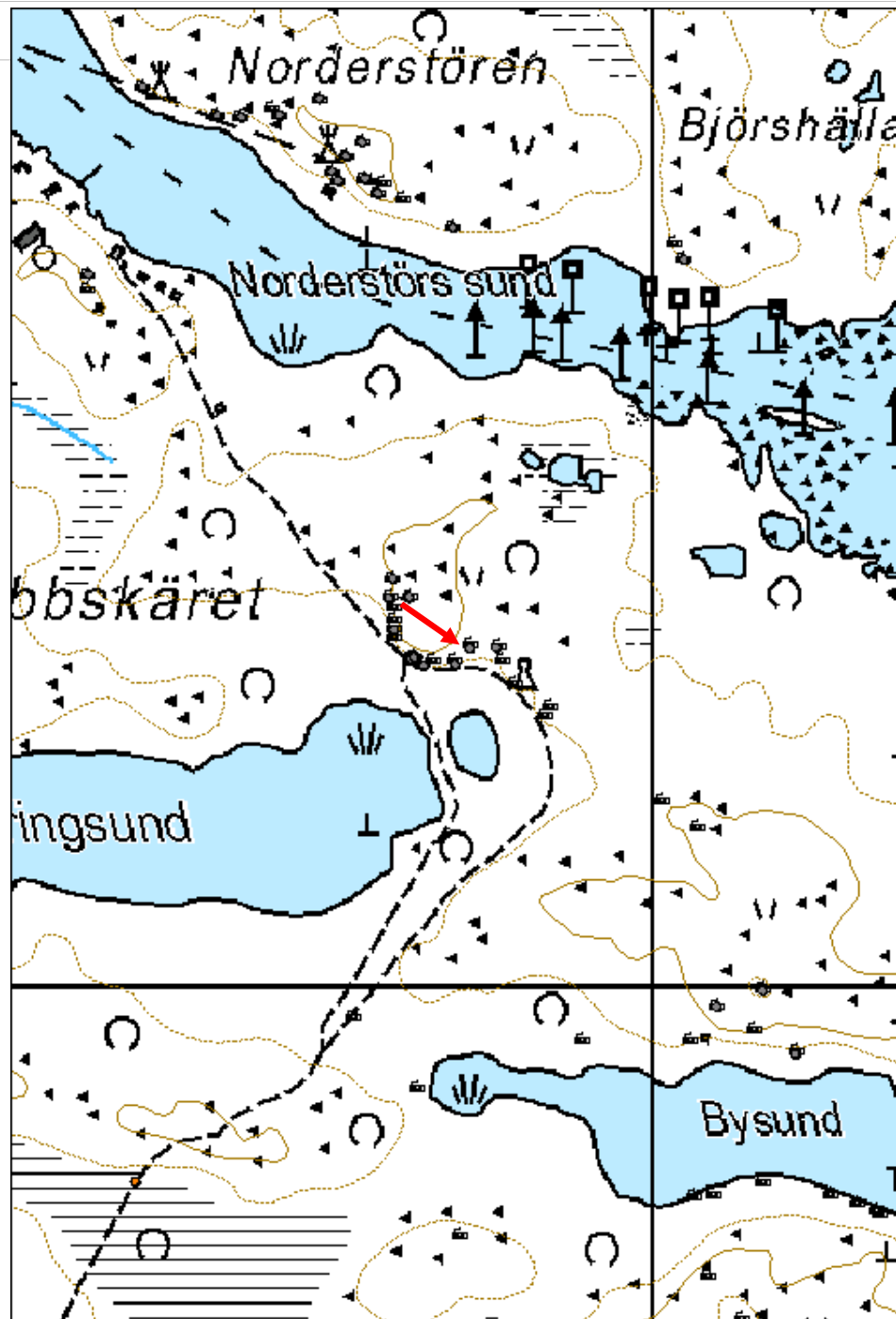
Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäris- tön suojaus:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	
	Kivimuri NW.

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050314, Y 3204808, Z 2	Mittakaava:	1:5000

Långgrynnan 1 veneenvetopaikka	MH-tunnus: 155468
---------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	0 Ei tiedossa
Koordinaatit:	X 7051572, Y 3204990	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 18.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen ja heinikkoinen saari.

Kohteen kuvaus

Viisi veneen maihinvetouraa. Mitat itäisimmästä läntisimpään - pituus yläosasta nykyiseen rantaan ja leveys: 1. 8.5 m ja 1.3 m. 2. 8.3 m ja 1.6 m. 3. 9.0 m ja 2.8 m. 4. 9.5 m ja 2.1 m. 5. 8.0 m ja 2.3 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Viisi veneenvetopaikkaa.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeleuarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	9 Muu suojeleuarvo

Selitys:**Selitys:****Ympäristön
suojelu:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Veneenvetopaikka NW.

Veneenvetopaikka NE.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051572, Y 3204990	Mittakaava:	1:5000

Långgrynnan 2 verkkotarha	MH-tunnus: 155469
----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	0 Ei tiedossa
Koordinaatit:	X 7051566, Y 3205079	Löydöt:	

<i>Taustatiedot</i>
Löydetty maastotyössä 18.7.2012.
<i>Ympäristön kuvaus</i>
Kivikkoinen ja heinikkoinen pieni saari.
<i>Kohteen kuvaus</i>
Kaksi vierekkäistä E-W-suuntaista kivikasariviä, molemmissa 5 kivikasaa. Kivikasojen halkaisijat 0.9-1.8 m. Pohjoisemman rivin pituus 16.0 m ja eteläisemmän 15.9 m. Rivien etäisyys toisistaan röykkiöiden ulkoreunasta mitattuna 8.8 m. Maassa erottuu jäännöksiä röykkiöiden avulla tuetuista pystypaaluista.
<i>Kohteen rajaus</i>
Näkyvät rakenteet.
<i>Tulkinta</i>
Verkkotarha.
<i>Lisätietoja</i>

<i>Toimenpiteet</i>

<i>Tarkastukset</i>

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
		Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

Ympäristön suojelu:

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Verkkotarha E.

Yksi kivikasoista. Paalun jättämä jälki keskellä.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051566, Y 3205079	Mittakaava:	1:5000

Långgrynnan 3 kalasauna Danjels bast	MH-tunnus: 155470
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051563, Y 3205093	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Marita Westergårdin keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen ja heinikkoinen pieni saari.

Kohteen kuvaus

Yksihuoneisen kalasaunan raunio jyrkeillä, pyörityneillä, osaksi lohkotuilla perustakivillä. Ulkomitat: W-seinä 3.7 m, S-seinä 3.7 m, E-seinä 3.7 m ja N-seinä 3.9m. Rakennus on ollut hirsistä salvottu, piiluttujen hirsien paksuus 12 cm. Sahatut koiran-kaulanurkat. Länsiseinän toiseksi alin hirsi on jatkettu. Ulkopuolella ollut pystysuora vuorilaudoitus, josta yksi lauta on vielä paikallaan. Saunan ympärillä maassa on lisää vuorilautoja. Säilyneet vuorilaudat 14cm ja 18cm leveitä. Maassa myös todennäköinen pystylaudoituksen peiterima, yksi lankunpätkä ja mahdollista kattolaudoitusta. Itäpuolella lahonneita jäännöksiä ilmeisesti kaatuneesta E-seinästä, joka on ollut päätyseinä.

Liesi on saunan NE-nurkassa: kaksi suorakulmaiseksi lohkottua graniittilohkareta, jotka on kiinnitetty toisiinsa taotulla sideraudalla. W-seinäessä näkyy kolme kiilausreikää. Mitat: W-seinä 88 cm ja S-seinä 84 cm. Pohja on täytetty luonnonkivillä. Hormi on ollut rakennettu tiilistä, joita vielä jonkin verran jäljellä. Tiiliä ollut ainakin kahta eri kokoa, pituus 26 cm, leveys 12 cm ja paksuus 7 cm sekä pituus 25 cm, leveys 13 cm ja paksuus 6 cm. Löytyi myös hyvin voimakkaasti palanut, osin sulanut tiili.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Kalasauna. Westergårdin kalasauna 101 *Danjels bast*, joka on vanhempi Långgrynnanin kahdesta kalasaunasta. Nimi tarkoittanee Daniel Pettersson Backia (1835-1877) (Westergård 2009: 60).

*Lisätietoja**Toimenpiteet**Tarkastukset***Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 0 Ei määritelty**Arvotus:** 8 Muu suojeuarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suoja:** 9 Muu suojeuarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäristön
suoja:**

1 Maailmanperintöalue

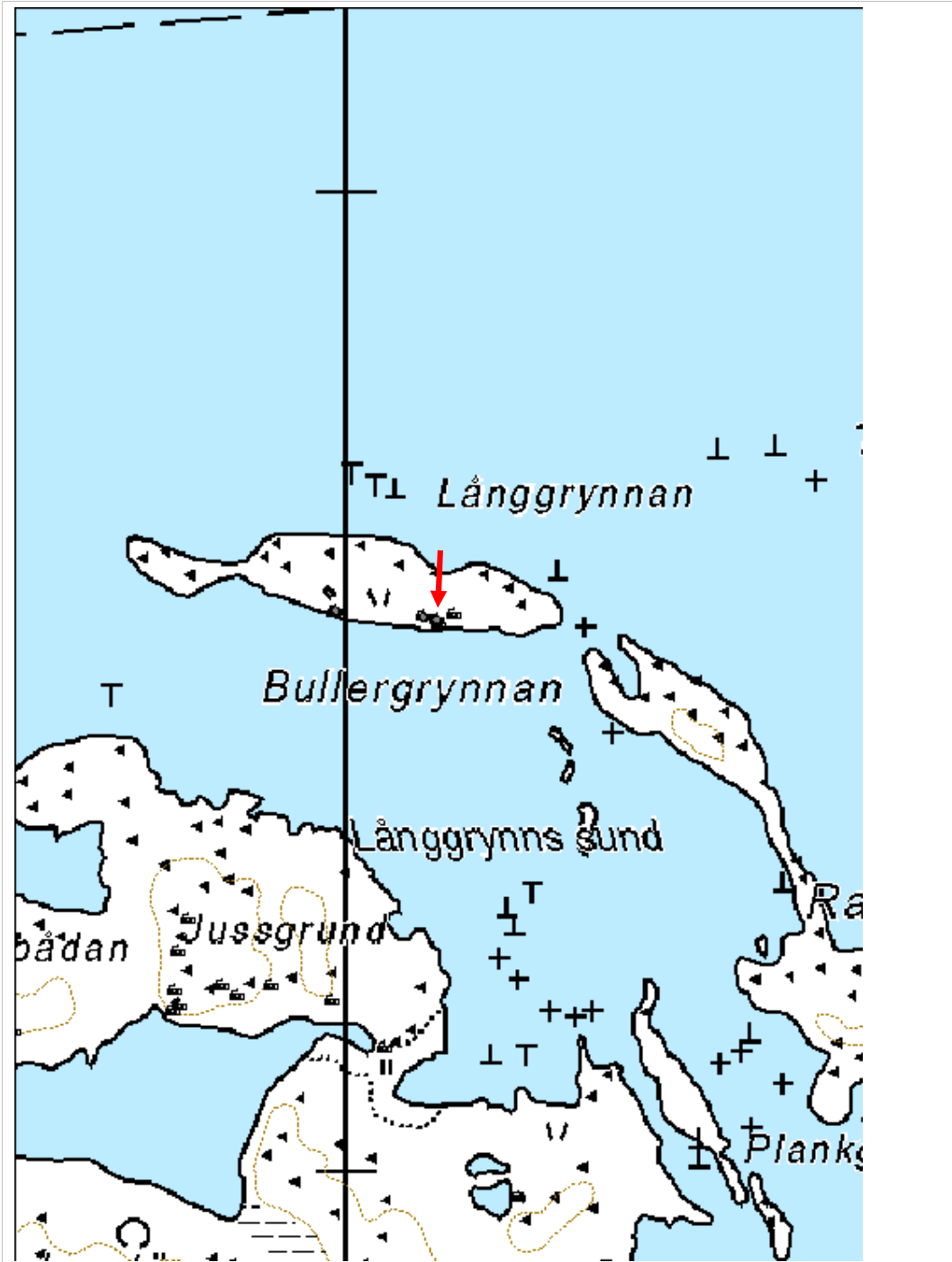
Selitys:

Kalasauna Danjels bast NW.

Saunan tulisijan jäännökset.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos I/MML/08
Koordinaatit:	X 7051563, Y 3205093	Mittakaava:	1:5000

Långgrynnan 4 kalasauna Päråsch bast	MH-tunnus: 155471
---	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051568, Y 3205110	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Marita Westergårdin keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen ja heinikkoinen pieni saari.

Kohteen kuvaus

Maastossa ei näkyviä rakenteita kalasaunasta. Määritetty Marita Westergårdin tietojen perusteella.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalasauna Päråsch bast (Westergård 102) on sijainnut tällä paikalla. Kalasauna siirrettiin saarelle 1920, mutta oli jo tuolloin huonossa kunnossa (Westergård 2009: 60). Koska paikka on hyvin matala, kalasaunan jäännökset ovat saattaneet jäädä ahtojäiden hajottamiksi.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	0 Ei määritelty
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:

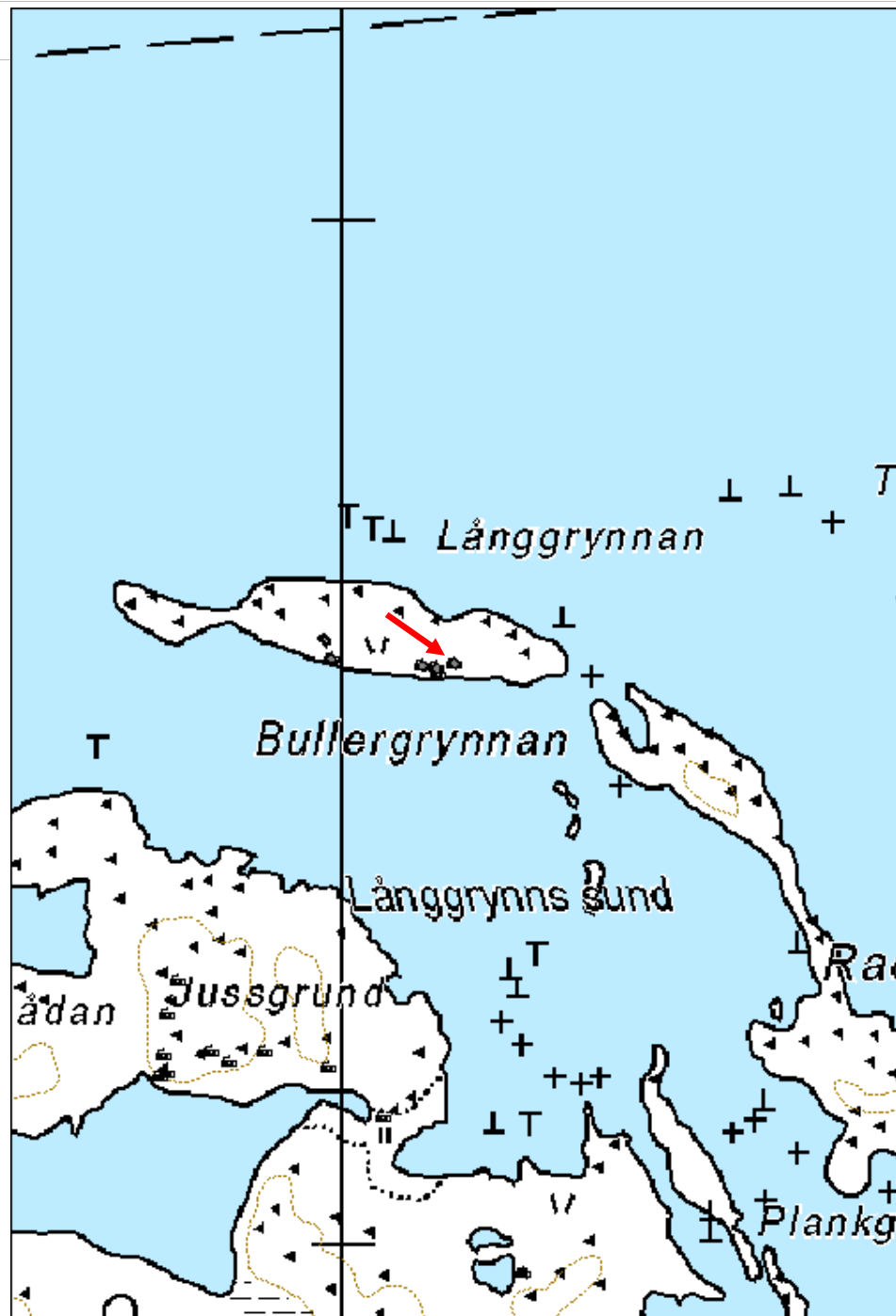
1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Kalasaunan paikka.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051568, Y 3205110	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 3 labyrintti	MH-tunnus: 155473
--------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051331, Y 3204422	Löydöt:	

Taustatiedot

Leif Österblad mainitsee tiettävästi ensimmäisenä Prostbådanin hyvin säilyneen labyrintin ja toteaa, että ei ole tiedossa, kuka ja milloin on sen rakentanut. Labyrintin kopia on rakennettu Vaasan Bragen ulkomuseoon (Österblad 1968: 12). Mirja Miettisen raportti 1994 ja Mona Britwinin antamat ennakkotiedot.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen, heinää kasvava niemenkärki.

Kohteen kuvaus

Kivikkoon ladottu kenttälabyrintti. Kulkuaukko kaakossa. Pohjakaava näyttäisi olevan muunnelma ns. Itämeren tyyppin labyrintista, jossa käytävä kulkee keskustaan ja takaisin ulos. Kivet ovat lähes pelkästään pyörityneitä, tasakokoisia, 0-40 kg. Käytävän leveys noin 20 cm, vaihtelee kuitenkin välillä 15-40 cm. Eniten vierekkäisiä käytäviä on labyrintin luoteispuolella, jossa niitä on 12. Labyrintin luoteisosassa sen sisäpuolella on myös iso siirtolohkare, jonka ympäri 4 käytävää tekee mutkan. Labyrintin ulkomitat E-W 16.1 m ja S-N 15.8 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Labyrintti.

Lisätietoja

Österblad, Leif (1968). Valsörarna – ett paradis för fåglar och forskare. *Österbotten* 1968: 7-51.

Mona Britwin on ajoittanut labyrintin rakentamivuodeksi 1902 tai 1903 ja on löytänyt rakentajan nimen arkistosta.

Toimenpiteet

Tarkastukset**Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 0 Ei määritelty**Arvotus:** 8 Muu suojeluarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Labyrintti NW.

Kohdetyyppi:	11 Taide/muistomerkit	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051331, Y 3204422	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 5 kalasauna	MH-tunnus: 155474
-------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051310, Y 3204446	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Marita Westergårdin keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Heinää kasvava kivikkoinen niemenkärki.

Kohteen kuvaus

Maastossa ei näkyviä rakenteita kalasaunasta. Määritetty Britwinin aineiston perusteella. Paikalla on maakumpu, jossa tiilenpalasia. Kyseessä on todennäköisesti kalasaunan tulisija.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Kalasaunan jäännös. Marita Westergårdin (2009: 58) numero 99. Kalasauna on merkitty vuosien 1845 ja 1850 isojakokarttoihin.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
		Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu: 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Kalasaunan tulisija W.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051310, Y 3204446	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 4 verkkotarha	MH-tunnus: 155475
---------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051304, Y 3204456	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 18.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen niemenkärki, heinikkoa ja kanervaa.

Kohteen kuvaus

Kaksi E-W-suuntaista riviä kivistä. Molemmissa on ollut ilmeisesti 5 kasaa, mutta eteläisemmän rivin itäosa on hajonnut. Pohjoisemmän rivin pituus 20.3 m ja eteläisemmän 9.6 m, mutta molempien pituus ollut ehkä alunperin sama. Rivien etäisyys toisistaan kasojen ulkoreunasta mitattuna on 9.4 m. Kasojen halkaisijat 1.0-1.3 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Verkkotarha, nuotan kuivaukseen tarkoitettu *hjälla*.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	1 Hyvä
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Verkkotarha W. Kuvassa näkyvät myös labyrintin tapainen latomus sekä kompassikiveys, jotka molemmat ovat resentejä.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051304, Y 3204456	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 2 verkkotarha	MH-tunnus: 155476
---------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051304, Y 3204504	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.8.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista kanervikkoa rannan tuntumassa.

Kohteen kuvaus

Kaksi yhdensuuntaista E-W-suuntaista riviä kivikasoja, molemmissa 3 röykkiötä. Kivikasojen halkaisijat n. 1.5 m. Pohjoisemman rivin pituus 8.7m ja eteläisemmän 9,0 m. Rivien etäisyys toisistaan röykkiöiden ulkoreunasta mitattuna 7.7 m. Vieressä on samankaltainen rakennelma, jonka Björkö fornminnesförening on rakentanut ennen vuotta 1994.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Verkkotarha, *hjälla*.

Lisätietoja***Toimenpiteet******Tarkastukset***

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	0 Ei määritelty
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Verkkotarha.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051304, Y 3204504	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 1 veneenvetopaikka	MH-tunnus: 155477
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051187, Y 3204569	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 18.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista kanervikkoa ja matalaa katajaa, saaren rannassa.

Kohteen kuvaus

Lohkareiseen rantaan on raivattu veneiden maihinvetopaikka: 3-4 tasaiseksi raivattua uraa kohtisuorasti rannasta ylös. Niiden välissä on lohkareiset vallit, enimmäkseen pyöristyneitä lohkareita 1-300 kg. Urat suunnilleen tasaisin välimatkoin. Mitat eteläisimmästä pohjoisimpaan - etäisyys rannasta, pituus ja leveys. Ensimmäinen 8 m, 6.9 m ja 1.2 m. Toinen 6 m, 4.0 m ja 2.2 m. Kolmas 6 m, 6.5m ja 1.4 m. Neljäs eli pohjoisin on epävarma, saattaa olla luonnonkivikkoa.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Veneenvetopaikka.

Lisätietoja

Korkeudet vaaittu.

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	0 Ei määritelty
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu: 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Veneenvetopaikka.

Veneenvetopaikka.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051187, Y 3204569	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 6 veneenvetopaikka	MH-tunnus: 155478
--------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051141, Y 3204660	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 18.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Lohkareista kanervikkoa, matalaa katajaa, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Lohkareiseen rantaterassiin on kaivettu SW-NE-suuntainen tasoitettu ala, jonka pituus on 5.0 m ja leveys 1.0 m. Ympäriällä paljon pieniä kiviä, jotka ehkä urasta poistettuja.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

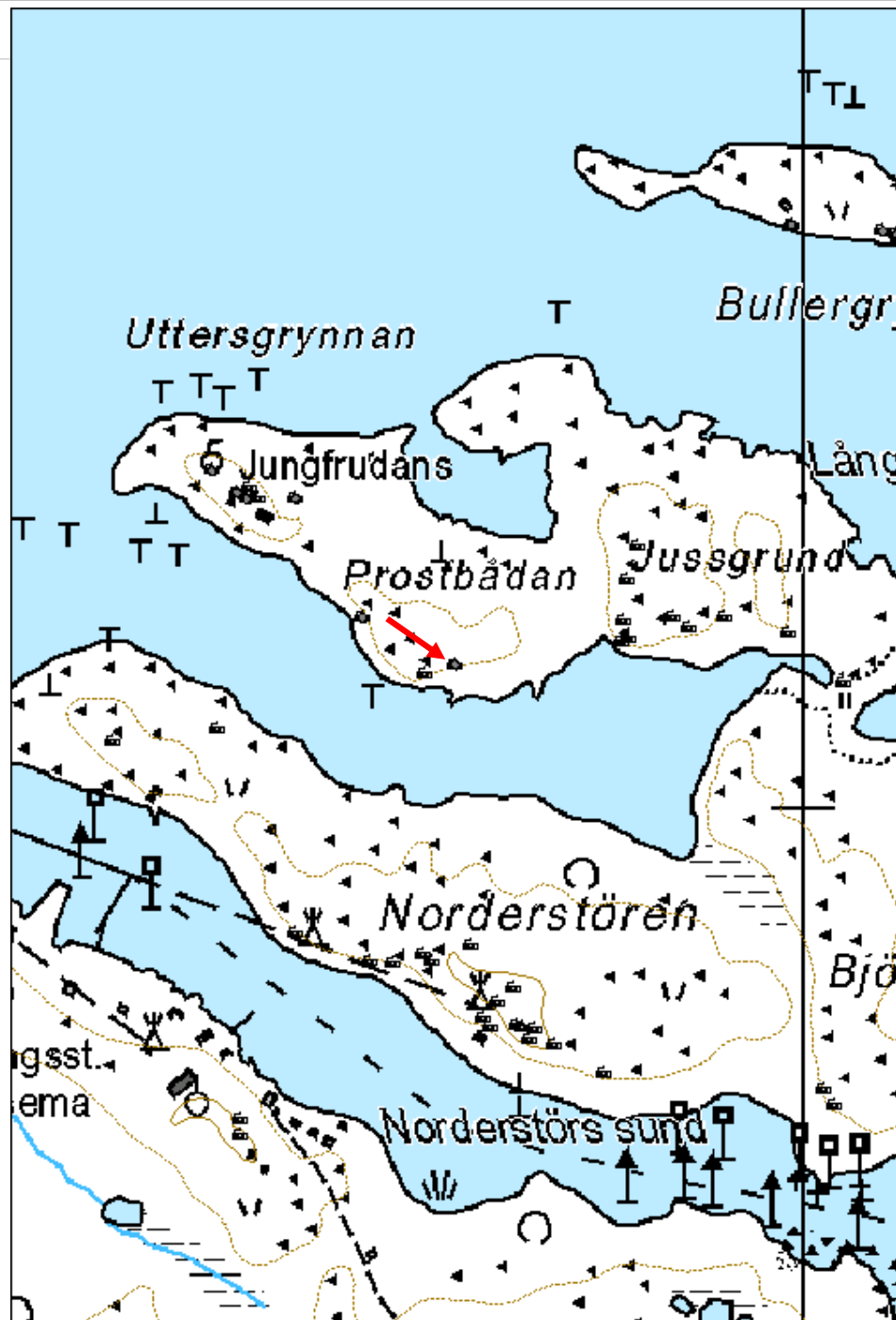
Veneenvetopaikka.

Lisätietoja***Toimenpiteet******Tarkastukset***

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeleuarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen	9 Muu suojeleuarvo

Selitys:	suojelu: Selitys:
Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Veneenvetopaikan tasaiseksi raivattu ala S.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051141, Y 3204660	Mittakaava:	1:5000

Prostbådan 7 kalasauna Präostbådebaston	MH-tunnus: 155479
--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051131, Y 3204630	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Marita Westergårdin keräämään aineistoon (n:o 97).

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista heinikkoa ja kanervikkoa, matalaa katajaa. Saaren rannassa.

Kohteen kuvaus

Kalasaunan ja sen lieden perustukset. Kivijalan kivet ovat pyörityneitä ja tasakokoisia, 10-200kg. Kivijalan ulkomitat: W-seinä 4.1 m, S-seinä 7.3 m, E-seinä 4.5 m ja N-seinä 7.3 m. Tulisija ollut rakennuksen N-seinää vasten, keskellä seinää, suuaukko itään. Tämän perusteella saunassa mahdollisesti ollut kaksi huonetta. N-seinän puolella liedessä on ollut tiilinen muuri. Lieden W- ja S-seinät muodostuvat kahdesta L:n muotoon asetetusta suorakulmioiksi lohkotusta luonnonkivistä. Laakakiviä yhdistää takorautainen side. Uunin pohjan ulkomitat: S-seinä 104 cm, W-seinä 112 cm. Lieden perustusten S-seinään on hakattu vuosiluku 1893 alalle, joka on 40 cm pitkä ja 13 cm korkea. Rakennuksen jäännösten joukossa om helmiponttipaneelia, jonka leveys on 79mm. Paneelia peittää kaksi kerrosta öljymaalia, alla sininen ja päällä sinivihreä kerros. Maassa on myös profiilihöylättyä vuorilautaa, jonka leveys on 215 mm. Vuorilaudassa on valkoinen alusmaali ja päällä sinivihreä öljymaali. Rakennuksen pohjoispuolella on purkujätettä. Sen joukossa on kaksi kattolautaa, joissa reunaan höylätty pitkittäinen vesiuurre. Lautojen leveydet ovat 215 mm ja 220 mm. Saunan ulkopuolella maassa muutama kattolista, joissa viistoon sahattu pää ja höylätty profiili. Listojen leveys 125 mm. Suoraan kalasaunasta alas rantaan erottuu tasoitettu kivinen rantaterassi n. 1 m nykyisen vedenpinnan yläpuolella. Saunasta etelään 5 m on kiilamalla lohkaistu graniittilohkare, jossa tasainen yläpinta. Se on mahdollisesti tähystyspaikka, koska kiven yläpinta on tukeva ja tasainen ja sen päältä näkee tähystää merelle.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Kalasauna. Säilyneiden paneelien ja vuorilautojen perusteella rakennus on ollut melko hienosti sisustettu. Marita Westergårdin aineistossa saunalla on numero 97. Rakennus myytiin 1950-luvun lopulla biologian opettaja Torolf Westmanille, joka purki ja siirsi rakennuksen Lappöreniin (Westergård 2009: 57).

Lisätietoja

Hyvin säilynyt kohde, mutta katajikon ja heinikon peitossa.

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:

Kunto: 0 Ei määritelty

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

Ympäristön suojelu:

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

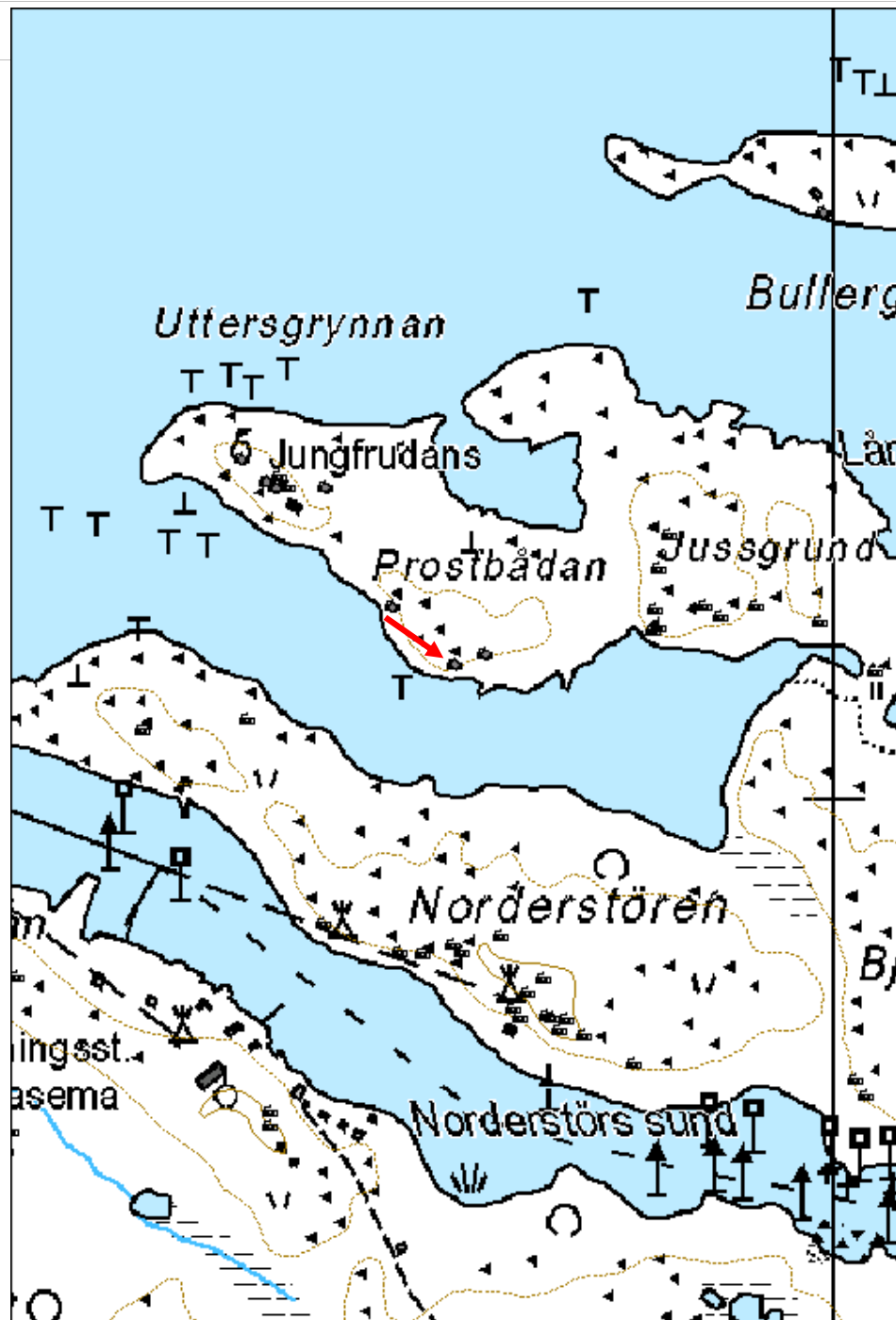

Kalasauna Pråostbådebaston E.

Kalasaunan tulisija. Peruskiveen hakattu vuosiluku 1893.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051131, Y 3204630	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 1 verkkotarha	MH-tunnus: 155487
--------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051188, Y 3204873	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista varpunummea.

Kohteen kuvaus

E-W-suuntainen 31 m pitkä kuuden kivikasan rivi. Lisäksi yksi kivikasa, joka ei ole linjassa muiden kanssa. Kivikasat sijaitsevat suunnilleen tasavälein. Kivikasojen halkaisijat noin 1.0-1.5 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Verkkotarha (gist).

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeleuarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojele:	9 Muu suojeleuarvo

Selitys:**Selitys:****Ympäristön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Kivikasojen rivi E.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051188, Y 3204873	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 2 Kikanstenen tähystyspaikka	MH-tunnus: 155499
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051184, Y 3204826	Löydöt:	

Taustatiedot

Mirja Miettisen raportin (1994) mukaan Jussgrundin "länsiluoteispäässä on yhteen kiveen hakattu vuosiluku, josta voi erottaa ruotsinkielisiä nimiä ja vuosiluvun alku (18xx?). Hakkaus on ollut Björköllä tiedossa, mutta sen tarkempaa historiaa ei osattu kertoa."

Mona Britwinin 5.7.2012 kertoman mukaan kiveä kutsuttiin nimellä Kikanstenen. Saaresta niemeksi maatunut paikka, jossa kivi sijaitsee, on nimeltään Jössgränn.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista varpunummea, lähellä rantaa. Toinen harjanteen korkeimmista huipuista.

Kohteen kuvaus

Laakea, yläpinnaltaan tasainen lohkar, joka painaa noin 250-300kg. Lohkar on tuettu eri kokoisilla kivillä siten, että sen yläpinta on vaakasuorassa. Kivi on kuitenkin tällä hetkellä epävakaa ja keinuu pienen kiven varassa. Yläpinnalla on merkkejä alueella, jonka pituus on 62 cm ja korkeus 16 cm. Uurre on matala ja sen leveys on 2-3 mm. Kaiveruksen alkuosa on todennäköisesti nimi "Julström", jonka jälkeen vuosiluku 1888. Tekstin alapuolelle on kaiverrettu ruusuke.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Paikka, josta on tähystetty merelle länteen ja pohjoiseen.

Lisätietoja

Ennakkotietojen mukaan kivessä olisi kompassiruusun kuva. Sellaista ei kuitenkaan onnistuttu erottamaan kiven pinnassa.

Toimenpiteet

*Tarkastukset***Viranomais-
rekisterinro:****Kunto:** 0 Ei määritelty**Arvotus:** 8 Muu suojeluarvo**Olotila:** 2 Ei käytössä**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo**Selitys:****Selitys:****Ympäris-
tön
suojaus:**

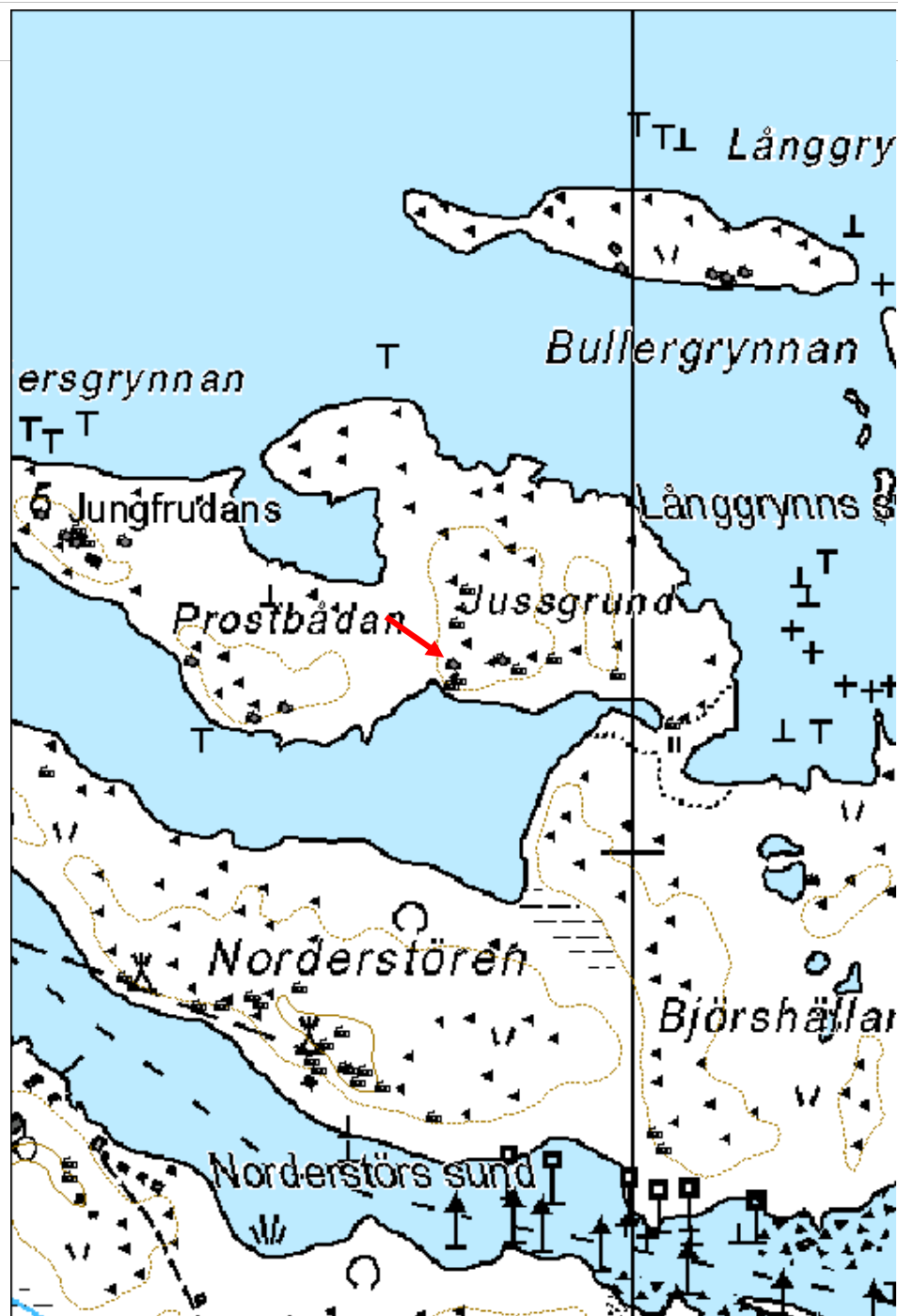
1 Maailmanperintöalue

Selitys:Tähystyskivi *Kikanstenen* S. Taustalla kalasauna *Laanggrynnsbast*.

Kikanstenen.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051184, Y 3204826	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 3 kalasauna Bettores och Döuv Jossos bastu	MH-tunnus: 155738
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051168, Y 3204830	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Marita Westergårdin (2009) keräämään aineistoon numerolla 95.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea, matalaa katajaa, rannan tuntumassa.

Kohteen kuvaus

Jykevää pääilmansuuntien mukainen kivijalka louhikkoisella rantaterassilla. Rakennus vaikuttaa kivijalan jyrkyyteen nähden pieneltä. Ulkomittoja lähes mahdoton määrittää, koska katajat ovat peittäneet rauniot. Kivijalan näkyvän SW-nurkan kohdalla on pääosin pyörityneitä lohkareita. Kivijalka on kuorimuuri, jossa ulkokuorten väli on täytetty pienemmällä kivillä. Muurin paksuus on 1.2 m. Kivijalan korkeus 0.5 m. Kivijalan keskellä on kuoppa. Kuopan syvyys on 0.9 m ja sen pohjalla on irtolohkareita ja punatiilenpaloja.

Tulisija, josta on näkyvissä yksi lohkottu peruskivi, sijaitsee rakennuksen NE-nurkassa. Kivi on särmikäs ja sen pituus on 1.1 m, leveys 0.4 m ja korkeus yli 0.6 m. Kiven SW-puoleisessa särmässä on näkyvissä kiilausjäljet. Lieden sisäpuolella näkyy katajan peitossa kasa luonnonkiviä. Saunan E-puolella 10 m:n päässä on kiviröykkiö. Jonkin matkaa saunasta pohjoiseen on maassa lohkottu kivi, joka saattaisi kuulua saunan tulisijaan.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Kalasaunan jäännökset. Keskellä oleva kuoppa on todennäköisesti Westergårdin ja Britwinin mainitsema kellari.

Lisätietoja

Westergårdin ja Britwinin mukaan kalasauna oli rakennettu laudasta 1894 ja se purettiin pian vuoden 1937 jälkeen, koska uuteen kalasaunaan Norderstörenissa tarvittiin

lautoja.

Toimenpiteet

Tarkastukset

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 0 Ei määritelty

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

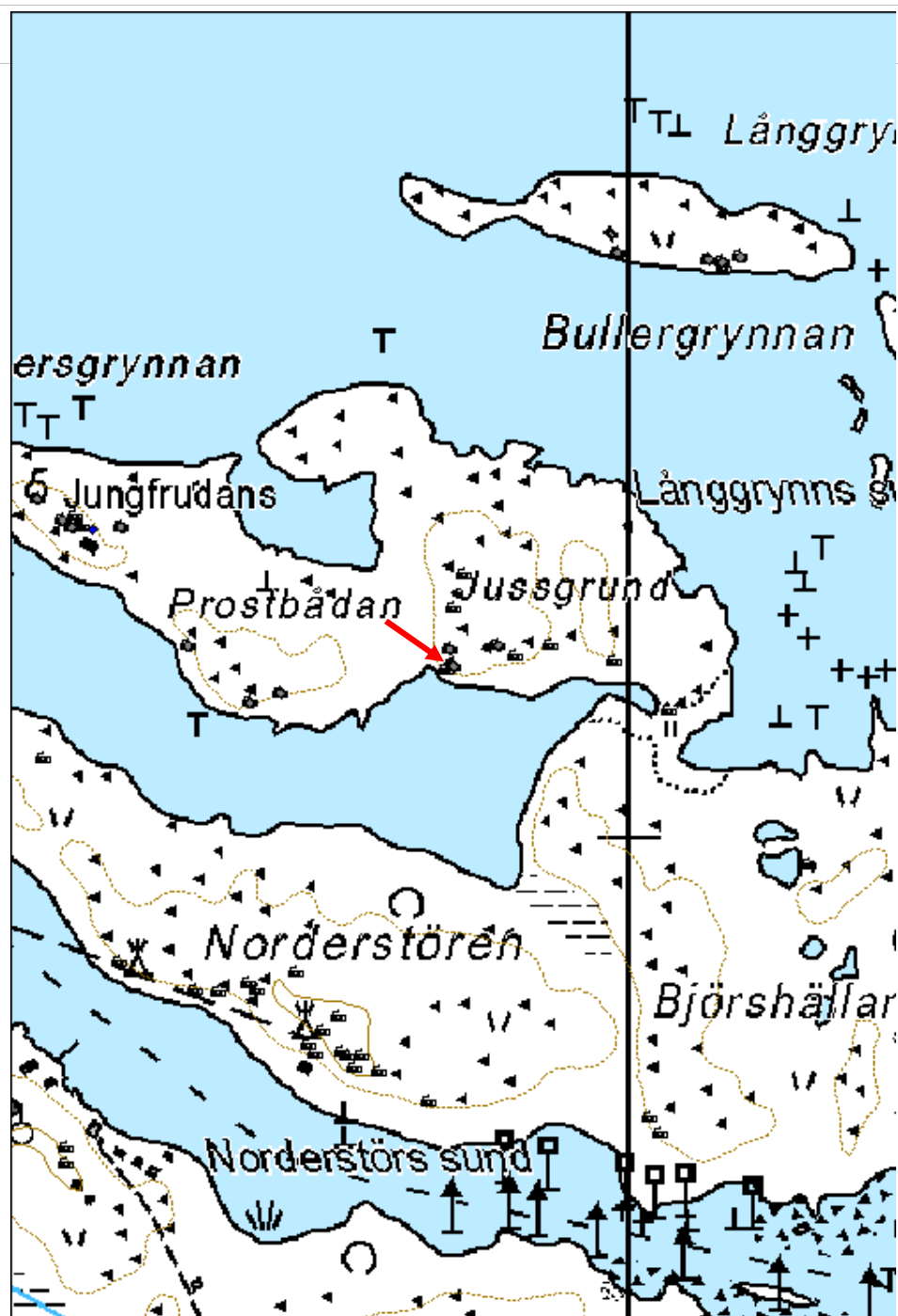
**Ympäris-
tön
suojaus:** 1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Bettores och Döuv Jossos bastu W. Kuvassa näkyvissä tulisijan peruskivi (vas.) sekä kivijalkaa (oik.).

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos I/MML/08
Koordinaatit:	X 7051168, Y 3204830	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 4 terassi	MH-tunnus: 155753
----------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051163, Y 3204823	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 26.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista varpunummea lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Kolme eri korkeuksilla olevaa terassia, jotka on raivattu ja louhikkoon siten, että on muodostunut pienistä kivistä koostuva tasoitettu pinta. Ylimmän tasanteen leveys on noin 11 m, keskimmäisen noin 9 m ja alimman leveys epämääräinen. Ylin tasanne arviolta 3 m:n korkeudella vedenpinnasta ja keskimmäinen 2 m:n korkeudella. Alin taso mitattiin mittanauhalla merenpinnasta, jolloin saatiin $H_{N2000} = 1.19$ m, joka vastaa laskennallisesti vuotta 1866. Todellisuudessa alin taso on todennäköisesti raivattu vuoden 1866 jälkeen, koska muussa tapauksessa terassi olisi jäänyt veden alle korkean veden aikana. Keskimmäinen terassi on turpeen peittämä ja sen W-päässä on pyörästynyt laakakivi, jonka vieressä maassa tiilenpaloja. Kysymyksessä saattaa olla rakennuksen jäännös. Alin terassi on hieman rantaan kalteva.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Rantaan rakennettu laituriterassi, joka on helpottanut lastausta ja purkamista veneestä. Maankohoamisen johdosta terassi on rakennettu uudelleen kolmeen kertaan.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

--

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 1 Hyvä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäris-
tön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Terassit SW.

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051163, Y 3204823	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 5 kalasaunan paikka	MH-tunnus: 155754
--------------------------------------	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051188, Y 3204924	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Westergårdin ja Britwinin (2009) keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Kivistä varpunummea rannan tuntumassa.

Kohteen kuvaus

Maastossa ei enää näkyviä jäännöksiä kalasaunasta. Paikka on määritetty likimääräisesti Westergårdin ja Britwinin (2009, kohde 96) aineiston perusteella.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalasaunan paikka.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	1 Hyvä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo

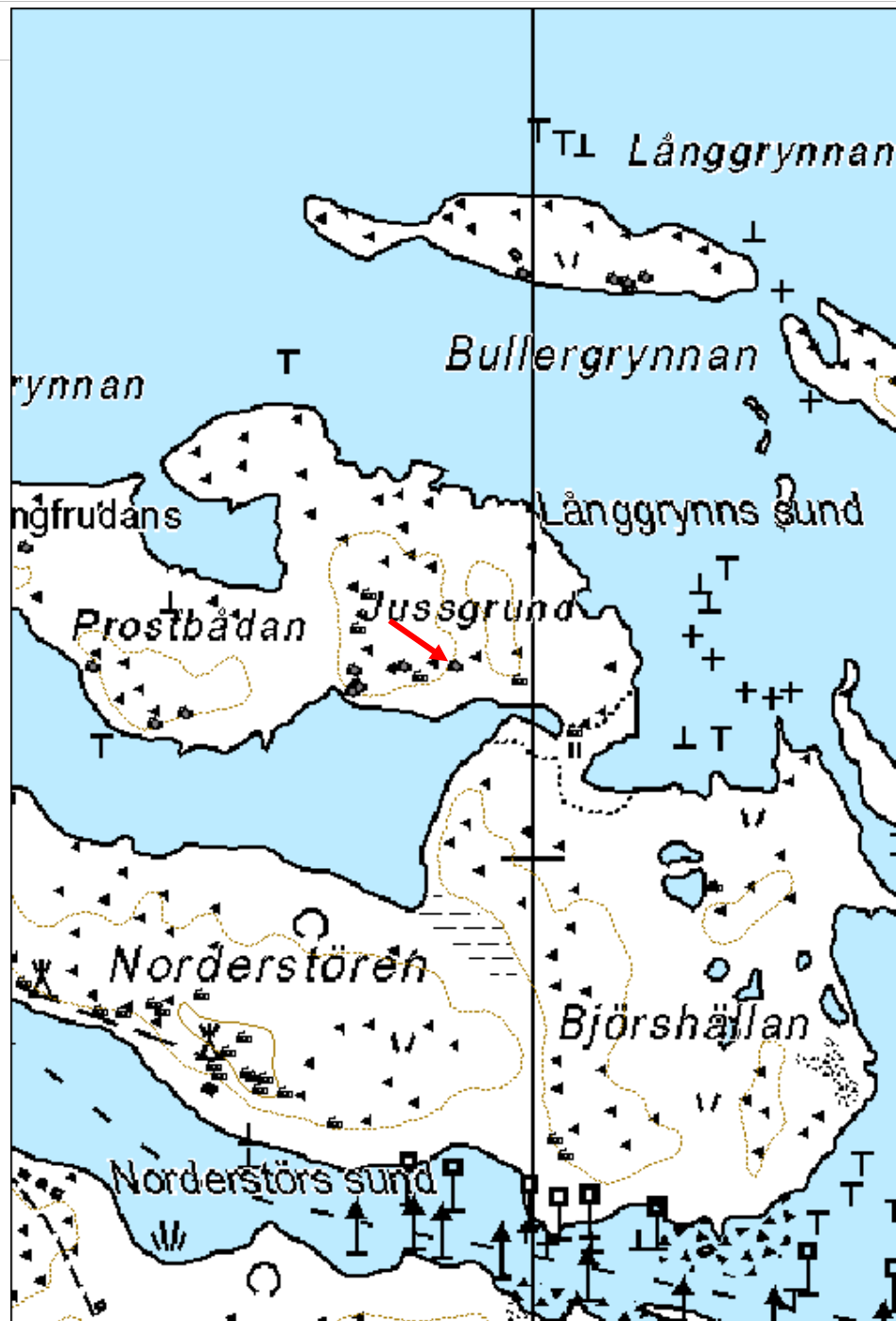
Selitys:**Selitys:****Ympäristön
suojaus:**

1 Maailmanperintöalue

Selitys:

Kalasaunan paikka N.

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos I/MML/08
Koordinaatit:	X 7051188, Y 3204924	Mittakaava:	1:5000

Jussgrund 6 kalasaunan Pär Åosch bast paikkaMH-tunnus:
155757

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051173, Y 3204986	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Westergårdin ja Britwinin (2009, kohde 94) keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Kivistä varpunummea rannan tuntumassa.

Kohteen kuvaus

Maastossa ei enää näkyviä jäännöksiä kalasaunasta. Paikka on määritetty likimääräisesti Westergårdin ja Britwinin (2009) aineiston perusteella.

Kohteen rajaus***Tulkinta***

Kalasauna *Pär Åosch bast* sijaitsee tällä paikalla vielä vuonna 1915 ja se siirrettiin myöhemmin Långgrynnaniin.

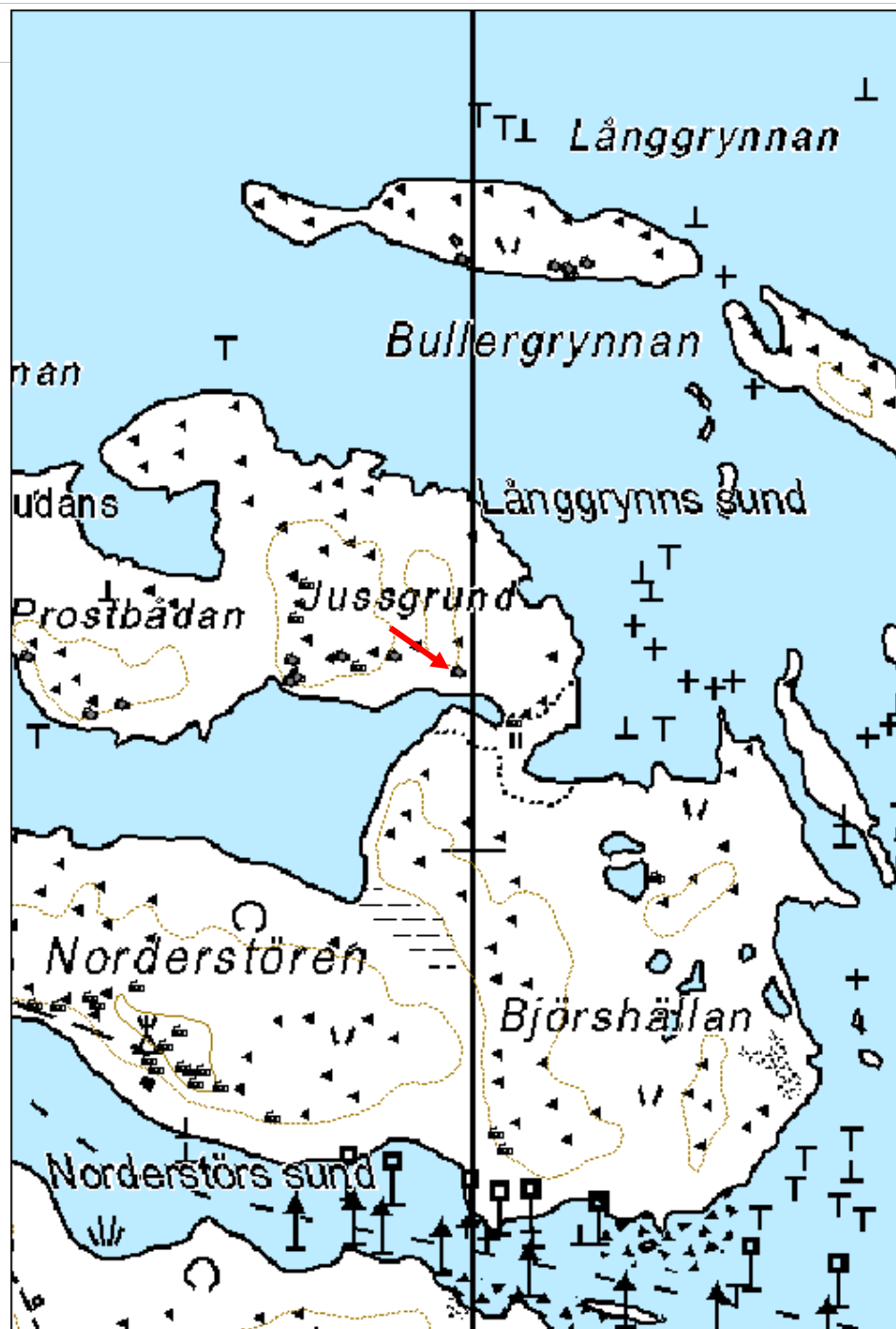
Lisätietoja***Toimenpiteet******Tarkastukset***

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
		Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Kalasaunan paikka SW.</p>

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051173, Y 3204986	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 1 kalasaunan paikka Otters bastu	MH-tunnus: 155760
--	-----------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7051077, Y 3204427	Löydöt:	

Taustatiedot

Sisältyy Westergårdin ja Britwinin (2009, kohde 91) keräämään aineistoon.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Maastossa ei enää näkyviä jäännöksiä kalasaunasta. Paikka on määritetty likimääräisesti Westergårdin ja Britwinin (2009) aineiston perusteella.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalasaunan *Otters bastu* paikka. Westergårdin ja Britwinin (2009, kohde 91) mukaan kalasaunan perustukset olisivat vielä näkyvissä Norderstörenin pohjoisrannalla, mutta niemen maaston haravoinnissa ei löydetty mitään. Suullisen perimätiedon mukaan Erik Olofssonilla oli kalasauna tällä paikalla. Paikka on johdettu sillä perusteella, että vuonna 1990 löydettiin rantavyöhykkeessä oleva kivi, jonka pinnassa oli mm. vuosiluku 1855 ja nimikirjaimet E.O., mahdollisesti Erik Olofssonin. Kiveä ei löydetty, vaikka rantavyöhykkeessä etsiskeltiin.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäris- tön suojaus:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	
	Kalasaunan <i>Otters bastu</i> paikka maastossa S. Taustalla <i>Lilltbådebastun</i> .

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7051077, Y 3204427	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 2 linjamerkki	MH-tunnus: 155762
-----------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	13 Liikennekohteet	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050878, Y 3204503	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea.

Kohteen kuvaus

Siirtolohkareen päälle rakennettu kivikasa, joka koostuu enimmäkseen pyörityneistä kivistä ja lohkareista, 0-100 kg. Läpimitta W-E 3.0 m ja S-N 3.0 m. Korkeus ainakin 1.4 m. Keskellä pystyssä oleva betoniin valettu ratakisko, joka on katkaistu polttoleikkaamalla. Ratakiskon varassa on ollut jokin linjamerkki, luultavasti linjataulu.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Alempi linjataulu, joka on ohjannut aluksia lännestä päin Norderstörs sundiin.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	1 Hyvä
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Alemman linjataulun kummeli SE (vas.). Väylä avautuu länttä kohti.</p>

Kohdetyyppi:	13 Liikennekohteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050878, Y 3204503	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 3 kiviuni	MH-tunnus: 155807
-------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050850, Y 3204576	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Kolmen siirtolohkareen muodostama onkalo, jonka seinämien pinnoissa erottuu lämpölaajenemisvaurioita. Unin suuaukko avautuu etelään rantaan kohti. Tulipesän pohja 0.7 m x 0.8 m, korkeus 0.8 m. Pohjoisseinämän rakoja on tiivistetty pienillä kivillä.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tulisija. Lohkareet ovat niin suuria, ettei uunia mahdollisesti ole rakennettu siirtämällä lohkaraita, vaan on käytetty hyväksi luonnollista sattumalta syntynyttä onkaloa tai kaivettu tyhjäksi juomumoreenin rinteessä oleva lohkaraiden välissä oleva tila.

Lisätietoja

Toimenpiteet

Tarkastukset

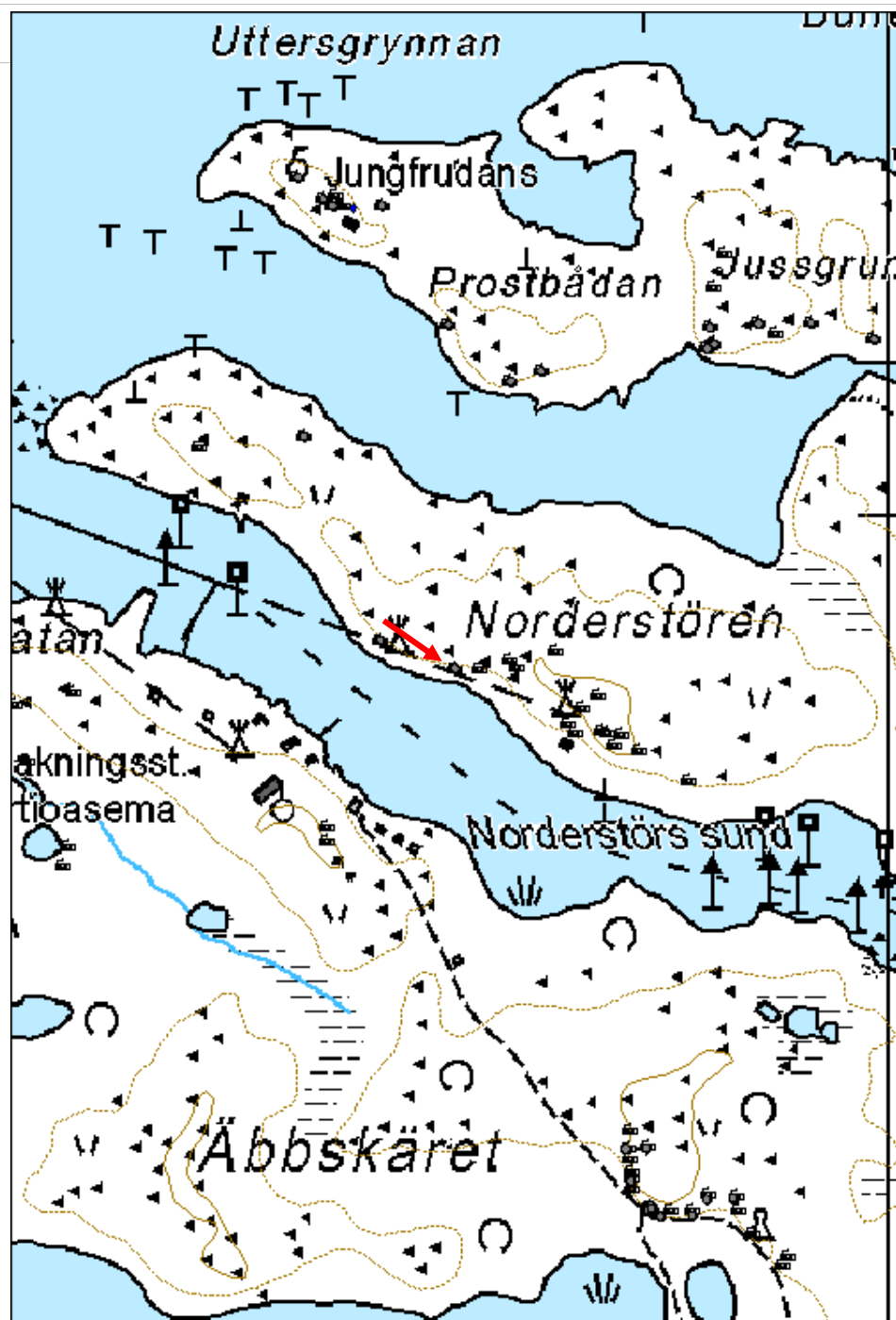
Viranomaisrekisterinro:

Kunto: 0 Ei määritelty

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Kiviuni S.</p>

Kohdetyyppi:	9 Valmistuspaikat/työpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050850, Y 3204576	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 4 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 155812
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050848, Y 3204599	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivistä varpunummea, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Siirtolohkareen viereen tehty jyrkärakenteinen *tomtning*-jäännös rantaan kallistuvassa rinteessä. E-seinä muodostuu paksusta kuorimuurista, muut seinät ovat yksinkertaisempia kylmämuureja. Enimmäkseen pyöristyneitä kiviä ja lohkareita, noin 0-300 kg. Siirtolohkareen kyljessä rakennuksen pohjoisseinämässä olevassa onkalossa on lämpölaajenemisvaurioita. Ulkomitat E-W 5.9 m ja S-N 4.8 m. Pohjoisenpuoleisen siirtolohkareen korkeus on 1.5 m. W-seinän korkeus noin 1.3 m, S-seinän matalin kohta 0.6 m ja E-seinän korkein kohta 1.3 m. E-seinän paksuus 1.2 m. E-seinän ulko-kuoret lohkareita ja välit täytetty nyrkinkokoisilla pikkukivillä. S-seinän paksuus 0.9 m, W-seinän paksuus 0.6 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Rinnastuu Stenhusetiin Paraisten (Korppoon) Björkössä (58132).

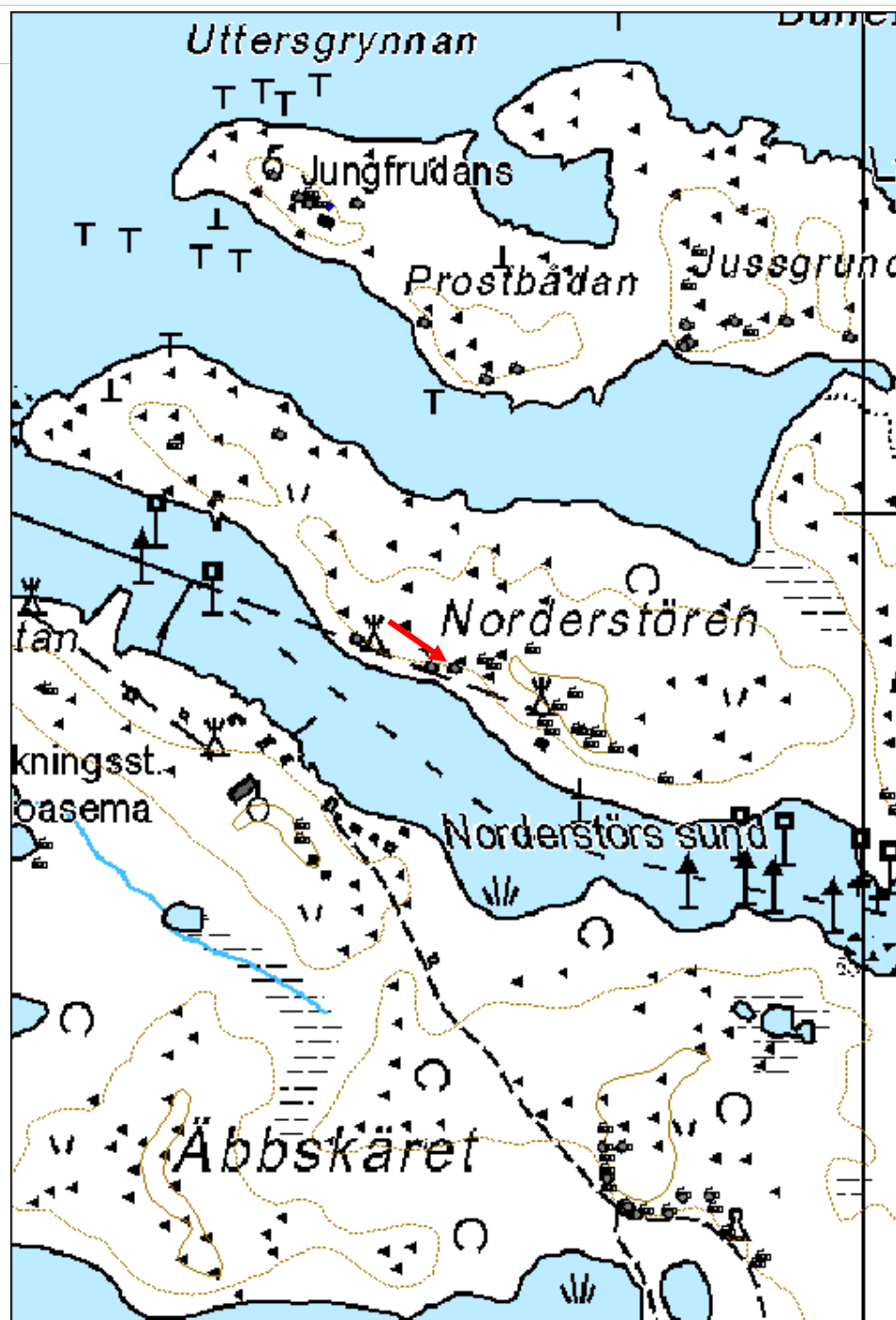
Toimenpiteet

Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p>Tomtning-jäännös E.</p>

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050848, Y 3204599	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 5 tomtning-jäännös	MH-tunnus: 155820
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamivuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050851, Y 3204637	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivikkoista varpunummea, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Kolmen siirtolohkareen väliin rakennettu *tomtning*-jäännös. E-seinä muodostuu 0.9 m korkeasta yksittäisestä siirtolohkareesta. Kulkuaukko S-puolella. Sisämitat S-N 1.7 m ja E-W 1.0-1.2 m. Lattiataso on osaksi kivien peitossa. Siirtolohkareiden välissä olevia aukkoja on täytetty pienehköillä kivillä.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta

Tomtning-jäännös.

Lisätietoja

Toimenpiteet

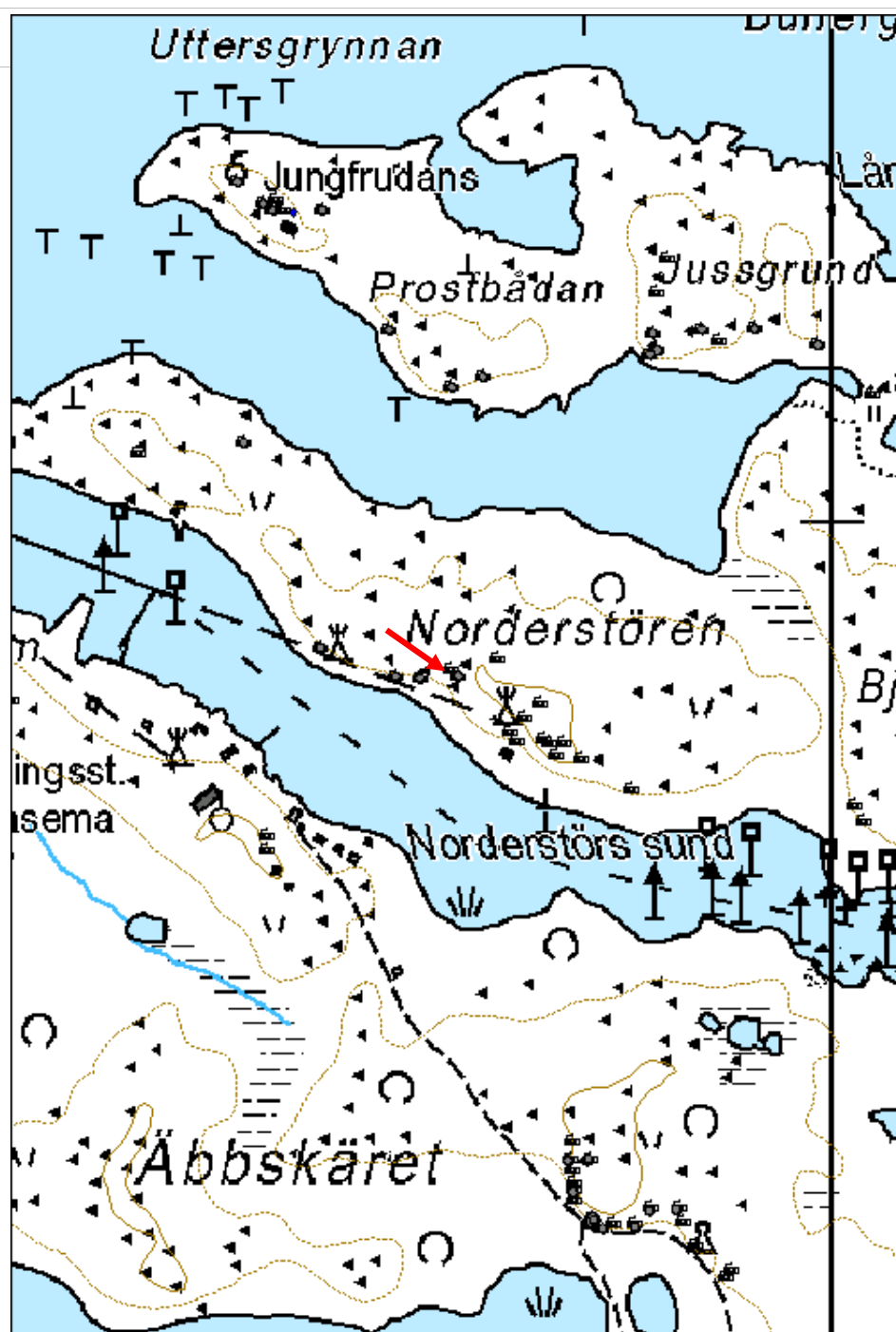
Tarkastukset

Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	0 Ei määritelty
	Olotila:	2 Ei käytössä

Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p><i>Tomtning-jäännös SE.</i></p>

Kohdetyyppi:	1 Asuinpaikat	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050851, Y 3204637	Mittakaava:	1:5000

Norderstören 6 kivikasa	MH-tunnus: 155822
--------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Haltija:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Ajoitus:	7116 Uusi aika	Ylläpitäjä:	660 Pohjanmaan luontopalvelut
Rakentamisvuosi:		Kunta:	0
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7050866, Y 3204675	Löydöt:	

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 17.7.2012.

Ympäristön kuvaus

Kivistä varpunummea, lähellä rantaa.

Kohteen kuvaus

Siirtolohkareen päälle rakennettu kivikasa. Mitat E-W 2.8 m ja S-N 1.3 m. Korkeus 0.4 m. Enimmäkseen pyöristyneitä kiviä 1-20 kg.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet.

Tulkinta***Lisätietoja******Toimenpiteet******Tarkastukset***

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	0 Ei määritelty
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	1 Maailmanperintöalue
Selitys:	 <p data-bbox="492 1077 617 1106">Kivikasa E.</p>

Kohdetyyppi:	17 Kivi- ja maarakenteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7050866, Y 3204675	Mittakaava:	1:5000

